

Jurnalul Oficial

al Uniunii Europene

L 68

Ediția
în limba română

Legislație

Anul 55
7 martie 2012

Cuprins

II Acte fără caracter legislativ

REGULAMENTE

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 184/2012 al Comisiei din 6 martie 2012 de stabilire a valorilor forfetare de import pentru fixarea prețului de intrare pentru anumite fructe și legume 1

DECIZII

2012/140/UE:

- ★ **Decizia Comisiei din 20 septembrie 2011 privind măsura C 35/10 (ex N 302/10) pe care Danemarca intenționează să o pună în aplicare sub forma taxelor pentru jocurile de noroc online în cadrul Legii daneze privind taxele pentru jocurile de noroc [notificată cu numărul C(2011) 6499] ⁽¹⁾..... 3**

REGULAMENTE DE ORDINE INTERIOARĂ ȘI DE PROCEDURĂ

- ★ **Modificări ale Instrucțiunilor pentru grefierul Tribunalului 20**
- ★ **Instrucțiuni practice pentru părțile care compar în fața Tribunalului 23**

Preț: 3 EUR

⁽¹⁾ Text cu relevanță pentru SEE

RO

Acele ale căror titluri sunt tipărite cu caractere drepte sunt acte de gestionare curentă adoptate în cadrul politicii agricole și care au, în general, o perioadă de valabilitate limitată.

Titlurile celorlalte acte sunt tipărite cu caractere aldine și sunt precedate de un asterisc.

II

(Acte fără caracter legislativ)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) NR. 184/2012 AL COMISIEI

din 6 martie 2012

de stabilire a valorilor forfetare de import pentru fixarea prețului de intrare pentru anumite fructe și legume

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a piețelor agricole și privind dispoziții specifice referitoare la anumite produse agricole („Regulamentul unic OCP”) ⁽¹⁾,având în vedere Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 543/2011 al Comisiei din 7 iunie 2011 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului în sectorul fructelor și legumelor și în sectorul fructelor și legumelor procesate ⁽²⁾, în special articolul 136 alineatul (1),

întrucât:

- (1) Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 543/2011 prevede, ca urmare a rezultatelor negocierilor comerciale multilaterale din cadrul Runde Uruguay, criteriile pentru stabilirea de către Comisie a valorilor forfetare de import

din țări terțe pentru produsele și perioadele menționate în partea A din anexa XVI la regulamentul respectiv.

- (2) Valoarea forfetară de import se calculează în fiecare zi lucrătoare, în conformitate cu articolul 136 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 543/2011, ținând seama de datele zilnice variabile. Prin urmare, prezentul regulament trebuie să intre în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Valorile forfetare de import prevăzute la articolul 136 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 543/2011 sunt stabilite în anexa la prezentul regulament.

*Articolul 2*Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 6 martie 2012.

*Pentru Comisie,
pentru președinte*

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

Director general pentru agricultură și dezvoltare rurală

⁽¹⁾ JO L 299, 16.11.2007, p. 1.⁽²⁾ JO L 157, 15.6.2011, p. 1.

ANEXĂ

Valorile forfetare de import pentru fixarea prețului de intrare pentru anumite fructe și legume

(EUR/100 kg)		
Codul NC	Codul țării terțe ⁽¹⁾	Valoarea forfetară de import
0702 00 00	IL	76,4
	JO	78,3
	MA	69,1
	SN	207,5
	TN	85,7
	TR	93,8
	ZZ	101,8
0707 00 05	EG	158,2
	JO	204,2
	TR	155,2
	ZZ	172,5
0709 91 00	EG	76,0
	ZZ	76,0
0709 93 10	MA	54,2
	TR	134,6
	ZZ	94,4
0805 10 20	EG	53,8
	IL	68,5
	MA	52,0
	TN	52,8
	TR	68,6
	ZZ	59,1
0805 50 10	BR	43,7
	TR	56,0
	ZZ	49,9
0808 10 80	CA	124,8
	CL	96,3
	CN	105,4
	MK	31,8
	US	154,3
	ZZ	102,5
0808 30 90	AR	88,1
	CL	153,9
	CN	48,3
	US	99,0
	ZA	102,7
	ZZ	98,4

⁽¹⁾ Nomenclatura țărilor stabilită prin Regulamentul (CE) nr. 1833/2006 al Comisiei (JO L 354, 14.12.2006, p. 19). Codul „ZZ” desemnează „alte origini”.

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 20 septembrie 2011

privind măsura C 35/10 (ex N 302/10) pe care Danemarca intenționează să o pună în aplicare sub forma taxelor pentru jocurile de noroc online în cadrul Legii daneze privind taxele pentru jocurile de noroc

[notificată cu numărul C(2011) 6499]

(Numai textul în limba daneză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2012/140/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special, articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile conform dispozițiilor menționate ⁽¹⁾ și ținând seama de observațiile acestora,

întrucât:

1. PROCEDURA

- (1) La 6 iulie 2010, autoritățile daneze au notificat, în temeiul articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), propunerea legislativă L 203 privind taxele pentru jocurile de noroc [„Legea privind taxele pentru jocurile de noroc” ⁽²⁾], adoptată la 25 iunie 2010, din motive de securitate juridică. Comisia a solicitat informații suplimentare prin scrisorile din 11 august 2010 și 22 septembrie 2010. Autoritățile daneze au comunicat informațiile solicitate prin scrisoarea din 20 octombrie 2010.
- (2) Comisia a primit, de asemenea, două plângeri distincte cu privire la propunerea de Lege privind taxele pentru jocurile de noroc. Prima plângere a fost depusă de către Asociația daneză a industriei aparatelor de divertisment („DAB”) la 23 iulie 2010. Cea de-a doua plângere a fost înaintată de către operatorul unui cazinou clasic, „Royal Casino”, la 6 august 2010.

Ambele plângeri au fost transmise autorităților daneze la 23 septembrie 2010 pentru a formula observații. Autoritățile și-au comunicat observațiile în scrisoarea din 20 octombrie 2010.

- (3) La 10 noiembrie 2010, la Bruxelles, a avut loc o reuniune cu autoritățile daneze pentru a pune în discuție notificarea și cele două plângeri menționate anterior. În cadrul acestei reuniuni, autoritățile daneze au înaintat o notă intitulată „Dilema creată de cazul de ajutor de stat pendinte”, în care și-au anunțat, în același timp, intenția de a amâna intrarea în vigoare a legii notificate până la adoptarea unei decizii de către Comisie ⁽³⁾.
- (4) Prin decizia din 14 decembrie 2010, Comisia a informat Danemarca că a hotărât să inițieze procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din TFUE cu privire la măsura notificată. Decizia Comisiei de a iniția procedura (numită în continuare „decizia de inițiere a procedurii”) a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽⁴⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile.
- (5) Autoritățile daneze și-au prezentat observațiile privind decizia de inițiere în scrisoarea din 14 ianuarie 2011.
- (6) În total, 17 părți terțe interesate au prezentat observații între 11 și 22 februarie 2011 ⁽⁵⁾. Observațiile au fost înaintate autorităților daneze la 16 martie 2011, acestea din urmă având posibilitatea de a oferi un răspuns. Comisia a primit observațiile autorităților daneze în scrisoarea din 14 aprilie 2011.

⁽¹⁾ JO C 22, 22.1.2011, p. 9.

⁽²⁾ Legea nr. 698 privind taxele pentru jocurile de noroc („Lov om afgifter af spil”).

⁽³⁾ Deși măsura notificată trebuia să intre în vigoare inițial la 1 ianuarie 2011, pentru a respecta dispozițiile privind ajutoarele de stat, articolul 35 alineatul (1) din Legea privind taxele pentru jocurile de noroc stipulează că Ministerul Finanțelor va stabili data intrării în vigoare a legii.

⁽⁴⁾ A se vedea nota de subsol 1.

⁽⁵⁾ A se vedea secțiunea 5 de mai jos.

2. DESCRIEREA MĂSURII

- (7) După inițierea procedurii privind încălcarea dreptului UE și trimiterea unui aviz motivat la 23 martie 2007 privind obstacolele existente în calea liberei circulații a serviciilor de pariuri sportive în Danemarca ⁽⁶⁾, guvernul danez a hotărât să reformeze legislația națională privind serviciile de jocuri de noroc și de pariuri și să înlocuiască regimul de monopol existent cu un regim reglementat și parțial liberalizat. Liberalizarea a fost considerată necesară, *inter alia*, pentru a respecta dispozițiile legislației UE și pentru a soluționa problema serviciilor de jocuri de noroc online ilegale, oferite de furnizori de servicii de jocuri de noroc aflați în alte jurisdicții.
- (8) Legea notificată privind taxele pentru jocurile de noroc face parte dintr-o serie de legi introduse în vederea liberalizării sectorului jocurilor de noroc ⁽⁷⁾. Conform dispozițiilor articolului 1 din Legea privind jocurile de noroc, obiectivul general al acestei noi reforme legislative a serviciilor de jocuri de noroc vizează:
- menținerea consumului de jocuri de noroc la un nivel moderat;
 - protejarea tinerilor și a altor persoane vulnerabile împotriva exploatării sau a dependenței de jocurile de noroc;
 - protejarea jucătorilor prin asigurarea unei furnizări rezonabile, fiabile și transparente a serviciilor de jocuri de noroc și
 - asigurarea ordinii publice și prevenirea utilizării jocurilor de noroc în scopuri infracționale.
- (9) În temeiul Legii privind jocurile de noroc, „pentru furnizarea sau organizarea jocurilor de noroc este necesară o licență, cu excepția cazului în care prezenta lege sau o altă lege prevede altfel”. În plus, furnizarea sau organizarea jocurilor de noroc face obiectul plății unei taxe (articolul 1 din Legea privind jocurile de noroc).
- (10) Articolul 5 din Legea privind jocurile de noroc stipulează că jocurile de noroc cuprind următoarele activități: (a) loterii; (b) jocuri de noroc combinate; și (c) pariuri.
- (11) Jocurile de noroc combinate sunt „activități în cadrul cărora un participant are posibilitatea de a câștiga un premiu, iar probabilitatea câștigului depinde de o combinație între aptitudini și noroc”. Acestea includ, astfel, jocuri oferite adesea de cazinouri, precum ruletă, poker, baccarat, blackjack și mașini de joc care oferă câștiguri în numerar.

⁽⁶⁾ Procedura privind încălcarea dreptului UE nr. 2003/4365. A se vedea, de asemenea, IP/07/360.

⁽⁷⁾ Legea privind jocurile de noroc (Legea nr. 848 din 1 iulie 2010); Legea privind distribuția profiturilor provenite din loterii și curse de cai și câini (Legea nr. 696 din 25 iunie 2010); Legea de stabilire a statutului de reglementare a activității Danske Spil A/S (Legea nr. 695 din 25 iunie 2010).

- (12) Articolul 5 din Legea privind jocurile de noroc definește jocurile de noroc online ca fiind „jocuri de noroc la care participă un jucător și un furnizor de jocuri de noroc prin comunicarea la distanță”. Tot aici sunt definite jocurile de noroc clasice ca fiind „jocuri de noroc la care participă un jucător și un furnizor de jocuri de noroc sau reprezentantul furnizorului prin prezența fizică”. Serviciile de pariuri sunt definite ca fiind „activități în care participantul are șansa de a câștiga un premiu și în care se pariază pe rezultatul unui eveniment viitor sau pe producerea unui eveniment viitor”.
- (13) Astfel cum se prevede la articolele 2-17 din Legea privind taxele pentru jocurile de noroc, jocurile supuse aplicării taxei sunt: (a) loteriile, inclusiv loteriile pe clase și loteriile non profit; (b) pariurile, inclusiv pariurile cu miză locale; (c) cazinourile clasice; (d) cazinourile online; (e) mașinile de joc cu câștiguri în numerar din sălile de divertisment, baruri etc.; și (f) jocurile fără miză.
- (14) Legea privind taxele pentru jocurile de noroc stabilește rate de impozitare diferite pentru jocurile oferite în cazinourile online față de cazinourile clasice.
- (15) În temeiul articolului 10 din Legea privind taxele pentru jocurile de noroc, deținătorii unei licențe de furnizare a jocurilor în cazinouri clasice trebuie să plătească o taxă de bază de 45 % din venitul brut obținut din jocurile de noroc („VBJ” – mize minus câștiguri), fără valoarea jetoanelor din cutia de colectare, și o taxă suplimentară de 30 % pentru VBJ (fără valoarea jetoanelor din cutia de colectare) care depășește 4 milioane DKK (calculat lunar) ⁽⁸⁾.
- (16) În temeiul articolului 11 din Legea privind taxele pentru jocurile de noroc, deținătorii unei licențe pentru furnizarea de jocuri de noroc într-un cazinou online sunt supuși unei taxe de 20 % din VBJ.
- (17) Deținătorii unei licențe pentru punerea la dispoziție a unor mașini de joc care oferă câștiguri în numerar (de tip „slot machine”) în săli de divertisment, baruri etc. sunt supuși unei taxe de 41 % din VBJ. Aceștia trebuie să plătească o taxă suplimentară de 30 % pentru mașinile de joc din baruri etc. pentru VBJ care depășește 30 000 DKK și pentru mașinile de joc din sălile de divertisment atunci când VBJ depășește 250 000 DKK ⁽⁹⁾.
- (18) În ceea ce privește taxele pentru obținerea licenței, Legea privind jocurile de noroc stipulează că orice persoană care solicită acordarea licenței pentru furnizarea de servicii de pariuri sau de jocuri de cazinou online trebuie să plătească o taxă de 250 000 DKK (350 000 DKK în cazul în care solicitarea se referă atât la pariuri, cât și la jocuri de noroc online) și o taxă de licență anuală variind între 50 000 DKK și 1 500 000 DKK, în funcție de veniturile obținute din jocurile de noroc.

⁽⁸⁾ 1 coroană daneză (DKK) ≈ 0,13 EUR.

⁽⁹⁾ În temeiul articolului 12 din Legea privind taxele pentru jocurile de noroc, următoarele sume sunt, în plus, percepute lunar: 3 000 DKK pentru fiecare aparat pentru deținerea a până la 50 de aparate și 1 500 DKK pentru mai mult de 50 de mașini.

- (19) Legea privind jocurile de noroc stipulează că furnizorii de jocuri de noroc online trebuie să aibă sediul în Danemarca sau, dacă au sediul într-un alt stat membru UE sau SEE, trebuie să-și numească un reprezentant autorizat (articolul 27).

3. MOTIVELE ÎNȚIERII PROCEDURII

- (20) Comisia a inițiat procedura de investigare oficială prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din TFUE cu privire la măsura în cauză pe motivul că aceasta ar putea implica ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.
- (21) În special, Comisia a considerat că, prin prisma jurisprudenței, măsura ar putea fi considerată selectivă. Aceasta a amintit că orice evaluare a caracterului selectiv al unei măsuri de impozitare ar trebui să analizeze dacă măsura respectivă favorizează unele întreprinderi în detrimentul altora care prezintă o situație de fapt și de drept comparabilă din punctul de vedere al obiectivului urmărit de schema în cauză ⁽¹⁰⁾.
- (22) Având în vedere natura jocurilor furnizate online și în locuri clasice, experiența socială oferită de ambele tipuri de jocuri și profilurile socio-economice ale consumatorilor, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la faptul că diferențele dintre jocurile de noroc online și cele clasice sunt suficient de importante pentru a nu putea fi considerate comparabile de fapt și de drept în sensul impozitării acestora în temeiul Legii privind taxele pentru jocurile de noroc.
- (23) În plus, în acea etapă a procedurii, Comisia și-a exprimat opinia că, în cazul în care măsura este considerată *prima facie* selectivă, autoritățile daneze nu au reușit să demonstreze că măsura poate fi justificată de logica sistemului de impozitare.
- (24) În acest sens, autoritățile daneze au susținut că rata de impozitare pentru jocurile de noroc online reflectă necesitatea unui echilibru, pe de o parte, între îndeplinirea obiectivelor legislației daneze în domeniul jocurilor de noroc în ceea ce privește protecția jucătorilor și, pe de altă parte, capacitatea de a face față concurenței din partea operatorilor online cu sediul în alte țări, având rate de impozitare inferioare.
- (25) În plus, în ceea ce privește invocarea de către autoritățile daneze a obiectivelor generale urmărite de Legea privind jocurile de noroc (a se vedea punctul 8), Comisia a considerat că aceste obiective par a avea un caracter general și în afara sferei de cuprindere a sistemului de

impozitare. Deoarece jurisprudența consacrată prevede că numai obiectivele intrinseci sistemului de impozitare sunt pertinente, Comisia a considerat că autoritățile daneze nu au prezentat suficiente dovezi că selectivitatea măsurii fiscale în cauză este impusă de logica sistemului de impozitare.

- (26) În plus, Comisia și-a exprimat opinia că legea notificată implică un avantaj fiscal oferit prin utilizarea resurselor de stat, deoarece impozitul pe venit menționat anterior conferea operatorilor de jocuri de noroc online un avantaj sub forma unor rate de impozitare substanțial mai reduse. De asemenea, având în vedere faptul că măsura oferă un avantaj economic selectiv operatorilor online care își desfășoară activitatea în Danemarca, aceasta poate afecta comerțul din cadrul pieței interne și poate denatura concurența.
- (27) În fine, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la posibilitatea încadrării măsurii notificate în domeniul de aplicare al uneia dintre derogările prevăzute la articolul 107 alineatele (2) și (3) din TFUE.

4. OBSERVAȚIILE AUTORITĂȚILOR DANEZE

- (28) În scrisoarea din 14 ianuarie 2011, autoritățile daneze și-au comunicat observațiile cu privire la decizia Comisiei de inițiere a procedurii.

Observații referitoare la comparația dintre cazinourile clasice și cele online

- (29) Autoritățile daneze, pe baza unei liste de diferențe factuale și economice între jocurile de noroc online și cele clasice prezentate în notificare, au reiterat că jocurile de noroc online ar trebui considerate ca fiind o activitate diferită față de jocurile de noroc clasice.
- (30) Conform autorităților daneze, software-ul utilizat în anumite jocuri electronice puse la dispoziție în cazinourile clasice nu este identic cu cel utilizat în cazinourile online. Acestea au susținut, de asemenea, că platformele și furnizorii nu sunt similari și că există diferențe majore între aceste jocuri electronice, deoarece în cazinourile clasice este necesară prezența fizică a jucătorilor. Prezența fizică presupune diferite costuri (de exemplu, pentru transport, taxe de intrare, taxe de vestiar, hrană sau băuturi), care nu există în cazul jocurilor de noroc online.
- (31) Pentru autoritățile daneze, faptul că anumite state membre interzic jocurile de noroc online, însă permit desfășurarea jocurilor de noroc clasice, reflectă diferențele referitoare la furnizarea celor două tipuri de jocuri de noroc.

⁽¹⁰⁾ A se vedea considerentul 73 și următoarele din Decizia de inițiere a procedurii.

(32) Autoritățile daneze au susținut că, în plus, Comisia nu a ținut seama de concluziile „Studiului privind serviciile de jocuri de noroc pe piața internă a Uniunii Europene”⁽¹¹⁾ din 2006, conform căruia cazinourile online și cele clasice ar trebui să fie considerate ca fiind piețe diferite.

(33) Autoritățile daneze au subliniat, de asemenea, că evaluarea Comisiei s-a concentrat numai asupra cazinourilor clasice și nu a ținut seama de mașinile de joc (precum cele de tip „slot machine”, însă nu și ruletă, blackjack, poker etc.) aflate în baruri etc. sau în săli de divertisment și săli de jocuri.

Observații privind justificarea selectivității prima facie prin prisma logicii sistemului de impozitare

(34) În ceea ce privește justificarea măsurii pe baza logicii sistemului de impozitare, autoritățile daneze susțin că este posibil ca obiectivul măsurii notificate să fi fost interpretat greșit de Comisie. Această măsură nu are ca scop menținerea competitivității internaționale a industriei daneze a jocurilor de noroc, ci, mai degrabă, îndeplinirea celor patru obiective prevăzute de legislație (menținerea jocurilor de noroc la un nivel moderat; protejarea tinerilor sau a altor persoane vulnerabile împotriva exploatării prin jocurile de noroc sau împotriva dependenței de jocurile de noroc; protejarea jucătorilor prin asigurarea unei furnizări corecte, responsabile și transparente a serviciilor de jocuri de noroc; asigurarea ordinii publice și prevenirea utilizării jocurilor de noroc în scopuri infracționale).

(35) În ceea ce privește ratele de impozitare diferite pentru jocurile de noroc online și cele clasice, autoritățile daneze au explicat că se confruntă cu o dilemă legislativă și de reglementare. Pe de o parte, nu mai pot menține situația prezentă de monopol și amâna liberalizarea pieței de jocuri de noroc online. Pe de altă parte, stabilirea unui nivel de impozitare egal pentru jocurile de noroc online și cele clasice ar compromite obiectivele de politică urmărite de guvern în acest domeniu.

(36) Mai precis, autoritățile daneze au afirmat că stabilirea unui nivel de impozitare uniform pentru toate activitățile de jocuri de noroc ar implica soluții discordante, indiferent de modelul de impozitare ales. Alegerea unui model bazat pe o rată de impozitare mai scăzută, uniformă, de 20 %, ar reprezenta un stimulent puternic pentru jocurile de noroc din cazinourile clasice, ceea ce ar fi contrar interesului general privind protecția consumatorului.

(37) Pe de altă parte, un model bazat pe o rată de impozitare uniformă mai ridicată, similară celei aplicate jocurilor de noroc clasice, ar descuraja operatorii online care doresc să obțină o licență pentru furnizarea de servicii în

Danemarca, ceea ce contravine obiectivelor de liberalizare ale legii. Această situație ar fi, de asemenea, contrară interesului general în materie de protecție a consumatorului, deoarece ar fi imposibil un control eficient al jocurilor de noroc online.

(38) În sprijinul poziției adoptate, la 6 martie 2010, autoritățile daneze au prezentat reprezentanților pe probleme de politică ai partidelor politice din Parlamentul Danemarcei un memorandum din partea Ministerului Finanțelor privind stabilirea nivelului impozitării⁽¹²⁾. Memorandumul arată că regimul actual de impozitare diferențiată ar trebui considerat ca fiind rezultatul unui proces de echilibrare care urmărește, pe de o parte, asigurarea respectării legii și, pe de altă parte, sporirea veniturilor provenite din impozite și menținerea jocurilor de noroc la un nivel moderat.

(39) În acest sens, autoritățile daneze au considerat că ar trebui să se țină seama, în plus, de concurența internațională și de caracterul global al industriei jocurilor de noroc online. Astfel, acestea au făcut referire la „Studiul privind serviciile de jocuri de noroc pe piața internă a Uniunii Europene”, conform căruia costurile suportate de furnizori pentru activitățile comerciale onshore nu ar trebui să depășească costurile activităților comerciale offshore, astfel încât consumatorii și furnizorii să fie încurajați să își desfășoare activitatea în jurisdicțiile lor, mai degrabă decât în alte țări⁽¹³⁾.

(40) În plus, autoritățile daneze au susținut că principiul stabilit de Curtea de Justiție în cauza *Salzgitter*, potrivit căruia Comisia nu ar trebui să compare nivelul de impozitare notificat cu nivelurile aplicabile în alte state membre pentru a stabili dacă măsura notificată constituie ajutor de stat⁽¹⁴⁾, nu se aplică legii notificate, deoarece regimul de impozitare diferențiată între jocurile de noroc clasice și cele online se bazează exclusiv pe considerații

⁽¹²⁾ Pentru textul în limba engleză al memorandumului, a se vedea Anexa B la Observațiile autorităților daneze din 14 ianuarie 2011 privind decizia de inițiere. Textul în limba daneză al memorandumului poate fi găsit în Anexa 20 la Notificarea autorităților daneze din 6 iulie 2010.

⁽¹³⁾ Institutul Elvețian de Drept Comparat, *Studiu privind serviciile de jocuri de noroc pe piața internă a Uniunii Europene*, Comisia Europeană, 2006, capitolul 7, p. 1402.

⁽¹⁴⁾ Cauza T-308/00, *Salzgitter/Comisia*, Rec., 2004, p. II-1933, punctul 81. Paragraful are următorul conținut: „Prin urmare, pentru a identifica ceea ce reprezintă un avantaj, conform analizei din jurisprudența privind ajutoarele de stat, este imperativ să se stabilească punctul de referință din schema respectivă față de care trebuie să fie evaluat avantajul. În cauza de față, atunci când se stabilește o sarcină fiscală «normală» în sensul jurisprudenței menționate anterior, compararea normelor fiscale aplicabile în toate statele membre sau chiar numai în unele dintre acestea ar denatura în mod inevitabil ajutorul și funcționarea dispozițiilor privind monitorizarea ajutorului de stat. În lipsa unei armonizări la nivel comunitar a legislației fiscale a statelor membre, o astfel de abordare ar compara, într-adevăr, situații de fapt și de drept diferite, provenind din discrepanțe legislative și normative între statele membre. Informațiile oferite de solicitant în prezenta cauză arată, în plus, discrepanțele care există între statele membre, în special în ceea ce privește bazele de impozitare și ratele de impozitare pe bunurile de capital.” Decizia Comisiei C2/09 *MoRaKG*, *Condiții pentru investirea capitalului*, punctul 25 (JO C 60, 14.3.2009, p. 9).

⁽¹¹⁾ Institutul Elvețian de Drept Comparat, *Study of Gambling Services in the Internal Market of the European Union* (Studiu privind serviciile de jocuri de noroc pe piața internă a Uniunii Europene), raport final, Comisia Europeană, 2006: http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/gambling/study1_en.pdf.

fiscale interne. În special, guvernul danez nu a ținut seama de ratele de impozitare aplicabile în alte state membre pentru a crește competitivitatea industriei daneze, ci a căutat numai să păstreze concordanța cu cele patru obiective de politică ale legii notificate, astfel cum au fost menționate anterior.

- (41) Autoritățile daneze au susținut, de asemenea, interpretarea greșită a cauzei *Salzgitter* de către Comisie, deoarece aceasta a invocat-o nu pentru a evalua caracterul selectiv al măsurii notificate, ci pentru a verifica dacă selectivitatea măsurii notificate ar putea fi considerată justificată.
- (42) Pentru motivele descrise anterior, autoritățile daneze consideră că, în cazul în care se constată că măsura notificată privind impozitarea este selectivă, aceasta ar trebui considerată ca fiind justificată prin prisma logicii sistemului de impozitare.

5. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR TERȚE

- (43) Comisia a primit observații de la 17 părți terțe interesate, inclusiv reclamanții: șapte asociații⁽¹⁵⁾, șapte întreprinderi⁽¹⁶⁾ și trei state membre⁽¹⁷⁾.

Observațiile părților terțe în sprijinul poziției autorităților daneze

- (44) În ceea ce privește selectivitatea măsurii, unele dintre părțile interesate susțin că cele două tipuri de cazinouri, clasice și online, nu sunt într-o situație comparabilă de fapt și de drept, deoarece nu își desfășoară activitatea pe aceeași piață și, prin urmare, măsura fiscală nu contravine sistemului de impozitare general aplicabil. Prin urmare, măsura fiscală nu ar trebui considerată selectivă.
- (45) În sprijinul acestei poziții, părțile terțe interesate afirmă că produsele oferite de cazinourile clasice și cele online diferă substanțial. Activitățile oferite de cazinourile clasice

constituie o experiență socială, în care, spre deosebire de jocurile de noroc online, conversația, înfățișarea și mediul fizic sunt elemente centrale ale experienței jocului. În plus, jocurile de noroc clasice ar trebui privite ca făcând parte dintr-o experiență generală de divertisment, fiind completată de alte activități, furnizate de restaurante, baruri, spații de întâlnire și servicii hoteliere.

- (46) În plus, aceste părți interesate susțin că jocurile de noroc online și cele clasice nu prezintă aceleași riscuri de dependență. Această poziție își găsește sprijin în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, care a susținut că „furnizarea de jocuri de noroc pe internet se poate dovedi o sursă de riscuri de natură diferită și cu o prioritate mai mare în ceea ce privește protecția consumatorului”⁽¹⁸⁾. Se face, de asemenea, referire la studiul privind jocurile de noroc publicat de *Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale*⁽¹⁹⁾, conform căruia jocurile de noroc online prezintă un risc real de dependență care trebuie, totuși, să fie gestionat printr-o piață reglementată a jocurilor de noroc online.
- (47) În același timp, unele părți interesate au susținut că există o segmentare a pieței jocurilor de noroc, determinată de faptul că există diferite canale de distribuție, ceea ce ar constitui un element pertinent pentru a face o distincție între diferitele piețe relevante. În acest sens, acestea fac referire la un aviz al Autorității Franceze pentru Concurență din 20 ianuarie 2011, care a remarcat că jocurile de noroc online ar putea fi diferențiate de jocurile de noroc din cluburi sau cazinouri⁽²⁰⁾.

- (48) Unele părți interesate au arătat, de asemenea, că operatorii de jocuri de noroc clasice sunt supuși unei presiuni concurențiale limitate în zona geografică specifică în care își oferă serviciile. În schimb, operatorii online trebuie să facă față unei concurențe acerbe din partea altor operatori online. În special, având în vedere faptul că produsele de joc din cazinourile clasice sunt limitate la un loc fizic, clienții trebuie să se deplaseze efectiv către acel loc. De exemplu, în Danemarca există numai șase locuri în care își pot desfășura activitatea cazinourile clasice. În schimb, activitățile de joc online acordă jucătorilor acces la numeroase serii de jocuri oferite de diferiți operatori internaționali. În plus, concurența puternică cu care se confruntă cazinourile online este sporită de existența unor site-uri internet specializate care compară ofertele diverselor furnizori de jocuri de noroc online și de numeroase bloguri și forumuri care permit jucătorilor să compare produsele, prețurile și serviciile oferite de furnizorii online.

⁽¹⁵⁾ Asociația Europeană a Jocurilor de Noroc și Pariurilor (*European Gaming and Betting Association*, EGBA), Asociația Jocurilor de Noroc Online (*Remote Gambling Association*, RGA), Automaten-verband, Eupportunity, Van Speelautomaten, Camera de Comerț daneză și Asociația Europeană a Cazinourilor (*European Casino Association*, ECA).

⁽¹⁶⁾ PokerStars, Betfair, Club Hotel Casino Loutraki, Royal Casino (împreună cu DAB), BWin, Compu-Game, nouă cazinouri din Grecia (Club Hotel Casino Loutraki, Regency Casino Parnes, Regency Casino Thessaloniki, Casino Xanthi (Vivere Entertainment S.A.), Casino Rio (Theros International gaming INC.), Casino Corfu (Greek Casino Corfu), Casino Rodos, Porto Carras Grand Resort 20 și Casino Syrou).

⁽¹⁷⁾ Estonia, Franța și Spania.

⁽¹⁸⁾ Cauza C-46/08, *Carmen Media Group*, 2009, nepublicată încă, punctul 103.

⁽¹⁹⁾ Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale, *Jeux de hasard et d'argent – Contextes et addictions*, iulie 2008, <http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/084000697/0000.pdf>

⁽²⁰⁾ Autorité de la Concurrence Française, Avis 11-A-02 du 20 janvier 2011.

- (49) În același timp, părțile interesate arată că marjele de profit corespunzătoare jocurilor de noroc online sunt semnificativ mai mici decât cele asociate cu jocurile de noroc clasice, din cauza concurenței acerbe dintre operatorii online și a lipsei unei astfel de concurențe între cazinourile clasice. Astfel, cazinourile online au marje de profit semnificativ mai scăzute în ceea ce privește rata de plată, care reprezintă procentul din sumele jucate oferite înapoi clienților. În plus, cazinourile clasice pot furniza alte produse suplimentare, beneficiind astfel de câștiguri suplimentare, precum hoteluri, baruri sau restaurante atașate cazinourilor, care nu există în mediul online. Prin urmare, dat fiind că operatorii de jocuri de noroc clasice au capacitatea de a produce un profit mai mare din jocurile de noroc decât operatorii online, diferența de impozitare ar fi justificată de principiul „capacității financiare de plată”, conform căruia cei care pot face față unei sarcini fiscale sporite ar trebui să plătească taxe mai mari.
- (50) Pe lângă argumentele menționate mai sus, potrivit unor părți interesate, chiar dacă s-ar constata că măsura luată de autoritățile daneze este selectivă, selectivitatea ar fi justificată de natura și structura generală a sistemului fiscal. Scopul ratei diferențiate de impozitare stabilite de autoritățile daneze a fost de a se asigura că operatorii online vor solicita licență în Danemarca și, prin urmare, își vor plăti taxele aici în viitor, garantând, în același timp, respectarea obiectivelor în materie de protecție a consumatorului, astfel cum sunt definite acestea în legislația daneză privind jocurile de noroc.
- (51) În acest sens, unele părți interesate au făcut referire la Comunicarea Comisiei din 1998 privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul măsurilor referitoare la impozitarea directă a activităților economice⁽²¹⁾, conform căreia scopul efectiv al unui sistem de impozitare este de a colecta venituri pentru finanțarea cheltuielilor de stat. Prin urmare, acestea consideră că obiectivul legat de optimizarea venitului din impozite în sectorul furnizării de jocuri de noroc online persoanelor cu domiciliul în Danemarca nu ar fi îndeplinit cu o rată de impozitare mai mare decât cea stabilită pentru jocurile de noroc online în temeiul legii notificate.
- Observațiile părților terțe împotriva poziției autorităților daneze
- (52) În contrast cu argumentele menționate mai sus, alte părți terțe – în principal operatori clasici – au înaintat observații împotriva poziției adoptate de autoritățile daneze.
- (53) În esență, aceste părți interesate au susținut că regimul fiscal danez ar trebui privit ca fiind selectiv, deoarece aplică un tratament fiscal diferit celor două grupuri de întreprinderi aflate, față de obiectivele urmărite de măsura respectivă, într-o situație de fapt și de drept comparabilă.
- Conform afirmațiile acestora, cazinourile clasice și online desfășoară activități aflate în concurență pe aceeași piață și se află, prin urmare, în situații comparabile.
- (54) În sprijinul acestei poziții, părțile interesate susțin că jocurile oferite de cazinourile online și clasice sunt asemănătoare. Regulile jocurilor de cazinou ar trebui să fie considerate ca fiind similare, iar interacțiunile virtuale cu crupierii sau cu alți jucători online ar trebui să fie comparabile cu interacțiunile reale din cazinourile clasice. Producătorii aparatelor de joc din cazinourile clasice ar fabrica aceleași modele atât pentru utilizare online, cât și pentru utilizarea clasică. Prin urmare, din punct de vedere tehnic, jocurile de noroc din cazinourile online și offline ar fi identice în ceea ce privește platformele tehnologice, descrierile, caracteristicile, formatele și parametrii.
- (55) În plus, părțile interesate afirmă că profilurile consumatorilor serviciilor oferite de cazinourile online și clasice sunt comparabile. Prin urmare, aspectele legate de consumatori nu ar trebui utilizate ca argument pertinent pentru a face distincție între jocurile de noroc online și cele clasice.
- (56) Unele părți interesate nu consideră că jocurile de noroc online ar trebui privite ca o activitate diferită de jocurile de noroc clasice, ci doar ca un alt canal prin care jocurile sunt puse la dispoziția jucătorilor.
- (57) Pe lângă argumentele menționate anterior, părțile interesate sunt de părere că piața actuală a jocurilor de noroc ar trebui privită ca o piață unică care suferă transformări importante, marcată de o migrare substanțială a jucătorilor de la cazinourile clasice către cele online. Există mai multe motive posibile pentru această nouă tendință, inclusiv creșterea din ce în ce mai accentuată a utilizării internetului, costurile reduse de funcționare ale cazinourilor online la toate nivelurile (spații, personal și costuri fixe), faptul că, în cadrul cazinourilor online, jucătorii au acces nelimitat permanent la jocurile de noroc, oriunde s-ar afla, grație dezvoltării constante a noilor tehnologii.
- (58) Părțile interesate anticipează că această migrare a cotei de piață de la jocurile de noroc clasice către jocurile de noroc online se va accentua în viitor, având în vedere ritmul rapid al progresului tehnologic, inițiativele comerciale și pătrunderea pe piață tipică pentru comerțul electronic, care au conferit sectorului industriei jocurilor de noroc dinamism și flexibilitate. În acest sens, acestea fac, de asemenea, trimitere la Concluziile avocatului general Bot în cauza *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* (22), conform cărora impactul noilor mijloace de comunicare este atât de mare încât jocurile de noroc, care erau disponibile numai în anumite locații, pot fi jucate în prezent oricând și oriunde, având în vedere evoluția noilor tehnologii precum telefoanele, televiziunea interactivă și internetul.

(21) Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul măsurilor referitoare la impozitarea directă a activităților economice, punctul 26 (JO C 384, 10.12.1998).

(22) Concluziile avocatului general Bot din 14 octombrie 2008 în cauza C-42/07, *Liga Portuguesa de Futebol Profissional*, Rep., 2009, p. I-10447, punctul 41 și următoarele.

- (59) Se face, de asemenea, trimitere la Studiul Comisiei din 2006 privind serviciile de jocuri de noroc pe piața internă ⁽²³⁾. Conform acestuia, „viitorul jocurilor de noroc în cazinouri se va baza din ce în ce mai mult pe servere, deoarece aparatele de joc sunt înlocuite progresiv cu programe informatice de jocuri care pot fi descărcate online” ⁽²⁴⁾. Această tendință ar fi marcată de crearea unor noi spații de joc hibride.
- (60) Pe baza argumentelor menționate anterior, părțile interesate concluzionează că măsura este selectivă, deoarece cazinourile clasice și online desfășoară activități care sunt într-o situație comparabilă de fapt și de drept. Selectivitatea nu poate fi justificată prin logica sistemului de impozitare. În plus, acestea consideră că impunerea unei rate de impozitare mai ridicate nu ar descuraja furnizorii online să solicite acordarea unei licențe în Danemarca.
- (61) În plus, trimiterea autorităților daneze la sistemele fiscale naționale ale altor state membre pentru a justifica necesitatea de a atrage furnizori de cazinouri online nu este pertinentă, deoarece jurisprudența constantă prevede că orice justificare trebuie să se bazeze exclusiv pe sistemul fiscal național ⁽²⁵⁾. În plus, argumentul autorităților daneze, conform căruia scăderea ratei de impozitare aplicabile anumitor întreprinderi este necesară pentru a spori competitivitatea pieței, a fost respins în mod constant de către instanțe.

6. OBSERVAȚIILE DANEMARCEI PRIVIND OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR TERȚE

- (62) Reiterându-și poziția conform căreia măsura notificată nu este selectivă și nu constituie ajutor de stat, autoritățile daneze arată că toate guvernele care au intervenit sprijină poziția conform căreia este necesar ca, din perspectiva reglementării, să se facă distincție între cazinourile online și cele clasice.
- (63) Autoritățile daneze precizează, de asemenea, că metodologia utilizată pentru a defini piața relevantă în sensul articolelor 101 și 102 din TFUE este concepută pentru întreprinderile private și este bazată pe o evaluare a posibilității de substituție a produselor din punctul de vedere al cererii și ofertei și, prin urmare, nu ar trebui să fie aplicată pentru evaluarea ajutorului de stat. Aplicarea acestei metodologii ar depăși limitele normelor privind ajutorul de stat, care, în acest caz, sunt aplicate puterii suverane a unui stat membru în materie fiscală.
- (64) În viziunea autorităților daneze, ar trebui să se facă distincție între jocurile de noroc online și cele clasice. În acest sens, acestea fac referire, de asemenea, la poziția Comisiei, adoptată în procedurile în materie de concentrări economice, conform căreia aparatele de joc

[mașinile de jackpot, mașinile cu jetoane și mașinile de joc cu numerar sau jocurile distractive cu premii (JDP)] constituie o piață de produse separată ⁽²⁶⁾. Autoritățile daneze menționează, de asemenea, decizia adoptată de Autoritatea franceză pentru Concurență, potrivit căreia poker-ul clasic nu face parte din aceeași piață cu poker-ul online, deoarece cel dintâi necesită autocontrol, observarea celorlalți jucători, implică adesea costuri mai mari și o limitare din punct de vedere geografic ⁽²⁷⁾. Se face, de asemenea, referire la o decizie în materie de concentrări economice adoptată de autoritatea britanică în domeniul concurenței (*Office of Fair Trading*, OFT), care face distincție între agențiile de pariuri autorizate, pe de o parte, și pariurile prin telefon sau internet, pe de altă parte ⁽²⁸⁾.

- (65) În ceea ce privește diferențele dintre piețele de produse, autoritățile daneze menționează că, în conformitate cu declarațiile multor persoane, cazinourile oferă servicii suplimentare și considerabil mai costisitoare. Din punct de vedere sociologic, autoritățile daneze au reiterat că jucătorii la distanță și jucătorii de jocuri de noroc clasice reprezintă tipuri diferite de consumatori, astfel cum se arată și în Cartea verde a Comisiei privind jocurile de noroc online în piața internă din 24 martie 2011, care precizează că profilul jucătorilor online pare să fie diferit de cel al clienților cazinourilor tradiționale sau ai agențiilor de pariuri ⁽²⁹⁾.
- (66) Autoritățile daneze reafirmă, de asemenea, că rata plăților este semnificativ mai mare pentru operatorii online, având în vedere costurile lor de funcționare mai scăzute. Acestea arată, în plus, că diferențele dintre cazinourile online și cele clasice se regăsesc în aspectele tehnice ale programului informatic utilizat, reglementările diferite pentru acordarea licențelor și poziția de dominație locală a cazinourilor clasice.
- (67) Autoritățile daneze contestă, de asemenea, modul în care anumite părți interesate au interpretat concluziile menționate anterior ale avocatului general Bot în cauza *Liga Portuguesa*. Acestea afirmă că respectivele concluzii, formulate în contextul liberei circulații a serviciilor, confirmă poziția potrivit căreia operatorii de jocuri de noroc la distanță ar trebui considerați ca având o situație de drept și de fapt diferită de cea a operatorilor de jocuri de noroc clasice.
- (68) Totuși, autoritățile daneze recunosc faptul că anumite tipuri de servicii de jocuri de noroc online ar putea constitui o altă formă de vânzare a produselor, la fel ca în cazul serviciilor de pariuri.

⁽²³⁾ Institutul Elvețian de Drept Comparat, *Studiu privind serviciile de jocuri de noroc pe piața internă a Uniunii Europene*, Comisia Europeană, 2006.

⁽²⁴⁾ *Ibid.*, p. 1403.

⁽²⁵⁾ Cauza T-308/00, *Salzgitter AG/Comisia*, Rec., 2004, p. II-1933, punctul 81.

⁽²⁶⁾ Decizia Comisiei din 14 martie 2003, COMP/M.3109, *Candover/Cinven/Gala*, punctul 16.

⁽²⁷⁾ Autorité de la Concurrence, *Avis n° 11-A-02 du 20 janvier 2011 relatif au secteur des jeux d'argent et de hasard en ligne*.

⁽²⁸⁾ Autoritatea în domeniul concurenței (*Office of Fair Trading*), Decizia ME/1716-05 din 15 august 2005 privind achiziționarea de către William Hill a agențiilor de pariuri autorizate ale Stanley Plc.

⁽²⁹⁾ Comisia Europeană, *Cartea verde privind jocurile de noroc online în piața internă*, COM(2011) 128 final, p. 3.

- (69) În ceea ce privește obiectivele din legea notificată, autoritățile daneze resping argumentul anumitor părți interesate, potrivit căruia legea notificată are scopul de a atrage furnizori străini de jocuri de noroc. În realitate, obiectivele urmărite de guvern sunt cele enumerate în Legea privind jocurile de noroc. În plus, obiectivul general al noii legi ar rămâne neschimbat, mai precis de a produce venit din jocurile de noroc, ca orice alt sistem similar de colectare de venituri pentru finanțarea bugetului de stat.
- (70) Autoritățile daneze sunt de acord cu opinia unor părți interesate potrivit căreia capacitatea de plată a contribuabilului poate fi considerată o justificare validă. În cazul de față, capacitatea financiară a operatorilor de jocuri de noroc online ar fi, într-adevăr, considerabil mai scăzută.
- (71) În sfârșit, autoritățile daneze afirmă că sistemul lor fiscal privind jocurile de noroc la distanță este conceput astfel încât să asigure cel mai bun randament posibil al colectării taxelor. Astfel, o rată de impozitare mai mică pentru jocurile de noroc online ar reflecta nevoia de crea un echilibru între cele patru obiective stabilite în legea notificată și necesitatea de a maximiza venitul provenit din taxe.

7. EVALUAREA MĂSURII

7.1. Existența ajutorului de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE

- (72) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din TFUE, orice ajutor acordat de un stat membru sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri este incompatibil cu piața internă, în măsura în care afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

7.1.1. Resursele de stat

- (73) Articolul 107 alineatul (1) din TFUE, precizează că este vorba despre o măsură acordată de un stat membru sau prin intermediul resurselor de stat. Pierderea unui venit provenit din taxe este echivalentă cu un consum al resurselor de stat sub formă de cheltuieli fiscale.
- (74) În cazul de față, implicarea resurselor de stat nu a fost contestată din niciuna dintre părți, nici de către autoritățile daneze, nici de către reclamanți și nici de către părțile terțe.
- (75) Permițând operatorilor de jocuri de noroc online să plătească un impozit relativ scăzut, de 20 % din VBJ⁽³⁰⁾, autoritățile daneze renunță la venituri care reprezintă resurse de stat. Prin urmare, Comisia este de părere că măsura în cauză implică pierderea unor resurse de stat și este acordată, așadar, prin intermediul resurselor de stat.

⁽³⁰⁾ A se vedea considerentele 15 și 16 de mai sus.

7.1.2. Avantajul

- (76) Măsura trebuie, de asemenea, să confere destinatarului un avantaj financiar. Noțiunea de avantaj se referă nu numai la beneficii efective, ci și la intervenții care, sub diverse forme, diminuează taxele suportate în mod normal de bugetul unei întreprinderi⁽³¹⁾.
- (77) În acest caz, existența unui avantaj nu a fost contestată de niciuna dintre părți, nici de către autoritățile daneze, nici de către autorii plângerii, nici de către părțile terțe.
- (78) În temeiul Legii privind taxele pentru jocurile de noroc, întreprinderile care au ca obiect de activitate jocurile de noroc online sunt supuse la plata unui impozit de 20 % din VBJ. Această rată este considerabil mai mică decât cea aplicată operatorilor de jocuri de noroc clasice. Prin urmare, furnizorii de jocuri de noroc online beneficiază de un avantaj, sub forma unei sarcini fiscale mai mici. Prin urmare, măsura analizată oferă un avantaj întreprinderilor care furnizează servicii de jocuri de noroc online.

7.1.3. Denaturarea concurenței și impactul asupra schimburilor comerciale

- (79) În conformitate cu dispozițiile de la articolul 107 alineatul (1) din TFUE, măsura trebuie să afecteze schimburile comerciale din cadrul UE și să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența. În acest caz, furnizorii de jocuri de noroc online care se stabilesc în Danemarca vor fi expuși concurenței și vor fi implicați în comerțul intracomunitar. Prin urmare, Legea privind taxele pentru jocurile de noroc, care prevede un tratament fiscal favorabil pentru întreprinderile daneze care furnizează servicii de jocuri de noroc online, afectează cu siguranță schimburile comerciale din cadrul Uniunii și denaturează sau amenință să denatureze concurența.

7.1.4. Selectivitatea

- (80) Pentru a fi considerată ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, măsura ar trebui să fie considerată selectivă în măsura în care favorizează anumite întreprinderi sau producerea anumitor bunuri.
- (81) Interpretarea consacrată a selectivității în jurisprudență este următoarea: o măsură este selectivă dacă „este destinată, în parte, să scutească întreprinderile respective de la plata taxelor corespunzătoare aplicării normale a sistemului general de contribuții obligatorii impuse prin lege”⁽³²⁾. Prin urmare, măsura este selectivă dacă aceasta constituie o abatere de la aplicarea sistemului fiscal

⁽³¹⁾ Cauza 30/59, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen din Limburg/Înalta Autoritate a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, Rec. 3, 1961, p. 19.

⁽³²⁾ Cauza 173/73, Republica Italiană/Comisia, Rec., 1974, p. 709, Rezumatul nr. 3.

general. Conform jurisprudenței existente, trebuie să se evalueze dacă măsura respectivă favorizează anumite întreprinderi în raport cu alte întreprinderi aflate, față de obiectivele urmărite de măsura respectivă, într-o situație de fapt și de drept comparabilă ⁽³³⁾.

- (82) Conform jurisprudenței, dacă se consideră că măsura se abate de la sistemul fiscal general, aceasta trebuie să fie analizată pentru a stabili dacă diferența decurge din natura sau structura generală a sistemului fiscal din care face parte. ⁽³⁴⁾ Cu alte cuvinte, întrebarea este dacă măsura în cauză, care pare *prima facie* să fie selectivă, este justificată prin prisma logicii sistemului fiscal ⁽³⁵⁾.

Sistemul de referință

- (83) În acest caz, sistemul de referință ar trebui definit ca fiind sistemul de impozitare pentru activitățile din domeniul jocurilor de noroc din Danemarca. Legea privind taxele pentru jocurile de noroc urmărește reglementarea plății taxelor pentru toate activitățile de jocuri de noroc furnizate sau organizate în Danemarca, fie online, fie în mod clasic. Prin urmare, acesta este sistemul fiscal de referință față de care trebuie să fie evaluată măsura în cauză (mai precis, tratamentul fiscal diferențiat în favoarea jocurilor de noroc online).

Abaterea de la sistemul fiscal general

- (84) Având în vedere faptul că legea notificată prevede că deținătorii unei licențe de furnizare a jocurilor de noroc în cazinouri online fac obiectul unui impozit de 20 % din VBJ, în timp ce deținătorii unei licențe de furnizare a jocurilor de noroc în cazinouri clasice trebuie să plătească o taxă de bază de 45 % din VBJ și o taxă suplimentară de până la 30 % din VBJ, trebuie să se stabilească dacă operatorii online și clasici, supuși unor sarcini fiscale diferite, ar trebui să fie considerați comparabili de fapt și de drept.
- (85) În acest sens, autoritățile daneze au susținut în mod constant că activitățile de jocuri de noroc online și clasice nu sunt comparabile de fapt și de drept în ceea ce privește platformele, costurile, marjele financiare, experiența socială, furnizorii sau produsele.

⁽³³⁾ Cauza C-88/03, Republica Portugheză/Comisia, Rec., 2006, p. I-7115, punctul 54; Cauza C-172/03, Wolfgang Heiser/Finanzamt Innsbruck, Rec., 2005, p. I-1627, punctul 40; Cauza C-169/08, Presidente del Consiglio dei Ministri/Regione Sardegna, Rep., 2009, p. I-10821, punctul 61.

⁽³⁴⁾ Cauza C-487/06, P British Aggregates Association/Comisia, Rep., 2008, p. 10515, punctul 83.

⁽³⁵⁾ Cauza 173/73, Republica Italiană/Comisia, Rec., 1974, p. 709, punctul 15; Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul măsurilor referitoare la impozitarea directă a activităților economice, punctul 23 (JO C 384, 10.12.1998).

- (86) În plus, ca și alte părți interesate, acestea au subliniat diferența substanțială dintre cele două categorii de operatori, referindu-se la competiția acerbă cu care se confruntă cazinourile online, în comparație cu lipsa unei astfel de concurențe în rândul cazinourilor clasice.

- (87) În pofida existenței unei serii de diferențe obiective între operatorii de jocuri de noroc online și clasice (precum prezența fizică comparativ cu prezența virtuală), Comisia consideră că aceste diferențe nu sunt suficiente pentru a realiza o distincție substanțială și definitivă de fapt și de drept între cele două tipuri de întreprinderi.

- (88) În această privință, Comisia menționează că jocurile oferite de operatorii de jocuri de noroc clasice și online sunt similare. Jocurile oferite atât de operatorii online, cât și de cei clasici – inclusiv ruletă, baccarat, punto banco, blackjack, poker și jocurile de pe mașinile de joc – fac parte din aceeași activitate de jocuri de noroc, indiferent că se desfășoară online sau în mod clasic. În plus, din punct de vedere tehnic, jocurile de cazinou oferite online și în incinte par să fie comparabile în materie de platforme tehnologice, formate și parametri.

- (89) În acest sens, Comisia consideră că, în ceea ce privește impozitarea activităților de jocuri de noroc, jocurile de noroc online reprezintă un alt canal de distribuție al unei categorii similare de activități de jocuri de noroc. În sprijinul acestei poziții, Comisia remarcă eforturile substanțiale ale cazinourilor online de a simula experiența din cazinourile clasice, astfel încât jucătorii online să se simtă ca și cum ar juca într-un cazinou real și nu într-un mediu virtual.

- (90) Pentru a-și susține poziția conform căreia jocurile de noroc online și clasice nu sunt de fapt și de drept activități comparabile, autoritățile daneze au făcut referire, printre altele, la o decizie a autorității britanice în domeniul concurenței, care face distincție între agențiile de pariuri autorizate, pe de o parte, și pariurile prin telefon sau internet, pe de altă parte ⁽³⁶⁾. Totuși, această referire contrazice poziția autorităților daneze, potrivit căreia pariurile online și offline reprezintă servicii identice ⁽³⁷⁾. În această privință, este, de asemenea, contradictoriu faptul că autoritățile daneze consideră serviciile de pariuri online și offline ca fiind activități similare și le supun, astfel, aceluiași regim fiscal, și, în același timp, privesc alte tipuri de jocuri de noroc online și offline ca fiind activități diferite și le supun unor rate de impozitare diferite.

⁽³⁶⁾ A se vedea nota de subsol 28.

⁽³⁷⁾ Articolul 6 din Legea privind taxele pentru jocurile de noroc.

- (91) Autoritățile daneze s-au bazat, de asemenea, pe decizia Candover-Cinven-Gala⁽³⁸⁾, care susținea că mașinile de joc (mașinile de jackpot, mașinile cu jetoane și mașinile cu numerar sau JDP) reprezintă o piață de produse independente⁽³⁹⁾. Totuși, pe lângă faptul că această decizie nu se referea la aplicarea normelor privind ajutorul de stat și nici la problema selectivității, trebuie să se observe că, deși decizia stipulează că „mașinile de joc [mașinile de jackpot, mașinile cu jetoane și mașinile cu numerar sau jocurile de divertisment cu premii (JDP)] reprezintă o piață de produse independente, aceasta precizează, de asemenea, că ele pot fi considerate ca fiind integrate în pachetul de jocuri de noroc în locul în care sunt amplasate, mai precis în cazinouri, cluburi de bingo, săli de jocuri, baruri, agenții de pariuri etc.”⁽⁴⁰⁾.
- (92) Diferențele invocate referitoare la profilurile socioeconomice ale consumatorilor, riscurile de dependență sau evoluția pieței sunt, de asemenea, insuficiente pentru a demonstra că jocurile de noroc online și clasice reprezintă două tipuri de activități diferite, care nu sunt comparabile de fapt și de drept. Unele dintre studiile la care au făcut referire atât autoritățile daneze, cât și autorii plângerii, par să conțină suficiente date pentru a conduce la concluzii contradictorii. Astfel, în ceea ce privește Studiul Comisiei privind serviciile de jocuri de noroc pe piața internă din 2006⁽⁴¹⁾, autoritățile daneze susțin că acesta pare să concluzioneze că piețele de jocuri de noroc online și clasice sunt diferite⁽⁴²⁾. În schimb, același raport este citat de unele părți interesate⁽⁴³⁾ pentru a arăta că piața jocurilor de noroc online nu trebuie considerată ca fiind o piață nouă, ci, mai degrabă, o evoluție a aceleiași piețe a jocurilor de noroc, marcată de dezvoltarea unor noi spații hibride de jocuri⁽⁴⁴⁾.
- (93) Există, de asemenea, afirmații contradictorii în studiul realizat de Centrul Național de Analiză Socială din Danemarca⁽⁴⁵⁾, citat de autoritățile daneze și de autorii plângerii. În timp ce autoritățile daneze susțin că jucătorii din cazinourile clasice sunt diferiți de cei ai cazinourilor online în ceea ce privește vârsta, sexul și nivelul de studii, autorii plângerii, pe baza aceluiași studiu, ajung la concluzia contrară, susținând că studiul demonstrează că nu există distincții majore între profilurile consumatorilor care joacă în cazinourile clasice și cele ale jucătorilor online. În opinia acestora din urmă, studiul arată că jucătorii care joacă atât în cazinourile clasice, cât și în cele online sunt, în mod tipic, aceiași tineri de sex masculin cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani⁽⁴⁶⁾.
- (94) Pe baza celor menționate anterior, Comisia ajunge la concluzia conform căreia cazinourile online și clasice ar trebui să fie considerate comparabile de fapt și de drept. Având în vedere faptul că jocurile de noroc online și cele clasice presupun aceleași riscuri, măsura notificată vizează atât jocurile de noroc online, cât și jocurile de noroc clasice. Măsura în cauză aplică un tratament fiscal diferențiat, favorizând operatorii de jocuri de noroc online în detrimentul cazinourilor clasice. Prin urmare, măsura analizată ar trebui considerată *prima facie* ca fiind selectivă în sensul articolului 107 din TFUE, deoarece constituie o abatere de la regimul fiscal general.
- Justificare prin prisma logicii sistemului fiscal
- (95) Pentru a stabili dacă o măsură care pare *prima facie* să fie selectivă poate fi justificată prin natura și structura generală a sistemului, aceasta trebuie să fie analizată în lumina jurisprudenței existente. Caracterul selectiv al măsurii poate fi justificat prin invocarea principiilor fundamentale sau logicii sistemului fiscal.
- (96) În această privință, autoritățile daneze au susținut că, având în vedere particularitățile sectorului în cauză, tratamentul fiscal diferențiat în favoarea operatorilor de jocuri de noroc online constituie singura modalitate de a asigura eficiența regimului fiscal. Stabilirea unei rate de impozitare mai ridicată ar descuraja operatorii de jocuri de noroc online să solicite licență în Danemarca, în timp ce introducerea unei sarcini fiscale mai scăzute pentru toți operatorii vizați ar fi contrară obiectivului general de menținere a jocurilor de noroc la un nivel rezonabil.
- (97) Autoritățile daneze au afirmat, de asemenea, că ratele de impozitare diferite ale celor două categorii de operatori sunt justificate de capacitatea financiară de plată a operatorilor de jocuri de noroc online, care pare a fi mai redusă decât cea a operatorilor de cazinouri clasice.
- (98) Având în vedere argumentele expuse anterior, Comisia amintește că, în conformitate cu jurisprudența⁽⁴⁷⁾ și Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul măsurilor referitoare la impozitarea directă a activităților economice⁽⁴⁸⁾, un stat membru trebuie să stabilească dacă măsura analizată rezultă din principiile fondatoare sau directe ale sistemului respectiv. O justificare bazată pe natura sau structura generală a sistemului fiscal în cauză constituie o excepție de la principiul conform căruia ajutorul de stat este interzis. Astfel, aceasta trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte⁽⁴⁹⁾.

⁽³⁸⁾ A se vedea considerentul 64 de mai sus.

⁽³⁹⁾ A se vedea nota de subsol 26.

⁽⁴⁰⁾ *Ibid.*

⁽⁴¹⁾ Institutul Elvețian de Drept Comparat, *Studiu privind serviciile de jocuri de noroc pe piața internă a Uniunii Europene*, Comisia Europeană, 2006.

⁽⁴²⁾ A se vedea răspunsurile la cererea de informații, trimise de autoritățile daneze la 20 octombrie 2010, punctul 2.10; Observațiile trimise de autoritățile daneze, 14 ianuarie 2011, p. 9, punctul 42.

⁽⁴³⁾ A se vedea observațiile Asociației daneze a Industriei Aparatelor de Divertisment și ale Royal Casino, trimise la 18 februarie 2011, p. 1.

⁽⁴⁴⁾ *Ibid.*, p. 1403.

⁽⁴⁵⁾ Studiu realizat de *Socialforskningsinstituttet* (Centrul Național de Analiză Socială), 2007.

⁽⁴⁶⁾ A se vedea, de exemplu, observațiile trimise de nouă cazinouri din Grecia la 21 februarie 2011, p. 18.

⁽⁴⁷⁾ Cauza 173/73, Republica Italiană/Comisia, Rec., 1974, p. 709, punctul 15.

⁽⁴⁸⁾ Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul măsurilor referitoare la impozitarea directă a activităților economice, punctul 23 (JO C 384, 10.12.1998).

⁽⁴⁹⁾ Cauzele conexate T-127/99, T-129/99 și T-148/99, Diputación Foral de Álava și alții/Comisia, Rec., 2002, p. II-1275, punctul 250.

(99) Prin urmare, autorităților daneze le revine obligația de a dovedi că măsura de impozitare în cauză este justificată de logica sistemului fiscal. Cu toate acestea, autoritățile daneze nu au adus dovezi suficiente și convingătoare pentru a-și susține poziția conform căreia diminuarea taxei pentru un anumit segment (operatorii online) al unei categorii mai largi (operatorii de jocuri de noroc), ca o modalitate de a se asigura că cei dintâi vor solicita licență în Danemarca, derivă din principiile și logica pe care se bazează sistemului lor fiscal. În special, obiectivul privind atragerea furnizorilor străini de servicii de jocuri de noroc online în Danemarca și aducerea lor în sfera de aplicare a normelor daneze ar trebui considerat a fi un obiectiv de politică publică, exterior logicii sistemului fiscal.

(100) În mod similar, în ceea ce privește presupusa capacitate mai scăzută de plată a operatorilor de jocuri de noroc online, autoritățile daneze nu au demonstrat existența unei diferențe de profitabilitate între activitatea cazinourilor clasice și cea a cazinourilor online care să justifice tratamentul fiscal diferențiat. Autoritățile daneze nu au demonstrat nici că aspectul capacității financiare de plată este un principiu integrat în sistemul danez de impozitare directă a activităților economice, care ar putea fi utilizat în cazul de față pentru a justifica tratamentul fiscal diferențiat al cazinourilor online și clasice.

(101) Conform celor prezentate anterior, Comisia nu consideră că selectivitatea legii notificate este justificată de logica sistemului fiscal.

7.1.5. Concluzie

(102) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că sunt întrunite criteriile stabilite la articolul 107 alineatul (1) din TFUE și că măsura de impunere a unei rate de impozitare mai mici sectorului jocurilor de noroc online constituie ajutor de stat pentru furnizorii de servicii de jocuri de noroc online stabiliți în Danemarca.

7.2. Compatibilitatea măsurii în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE

(103) Articolul 107 alineatele (2) și (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene stabilește norme care arată în ce situații anumite măsuri de ajutor sunt compatibile cu piața internă și ce tipuri de ajutor pot fi considerate compatibile cu piața internă.

(104) Comisia consideră că măsura în cauză poate fi declarată compatibilă cu piața internă în temeiul derogării prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, care permite acordarea de „ajutoare destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.”

(105) Comisia menționează că măsura nu intră în domeniul de aplicare al orientărilor existente pentru aplicarea articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE. Astfel, aceasta trebuie evaluată direct din perspectiva acestei prevederi a tratatului. Pentru a fi compatibilă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, o măsură de ajutor trebuie să urmărească un obiectiv de interes comun în mod necesar și proporțional. Atunci când evaluează compatibilitatea unei măsuri cu piața internă, Comisia compară impactul pozitiv al acesteia în termeni de îndeplinire a unui obiectiv de interes comun cu potențialele sale efecte secundare negative, precum denaturarea schimburilor comerciale și a concurenței. Acest test se bazează pe o analiză în trei etape. Primele două etape vizează efectele pozitive ale ajutorului de stat, iar cea de-a treia etapă abordează efectele negative și raportul rezultat între efectele pozitive și cele negative⁽⁵⁰⁾. Testul este formulat astfel:

1. Are măsura de ajutor un obiectiv de interes comun bine definit?

2. Este ajutorul adecvat pentru îndeplinirea obiectivului de interes comun; mai precis, vizează ajutorul propus soluționarea unei deficiențe a pieței sau îndeplinirea unui alt obiectiv? În special:

(a) este măsura de ajutor un instrument adecvat, mai precis există alte instrumente mai adecvate?

(b) există un efect de stimulare, adică modifică ajutorul comportamentul potențialilor beneficiari?

(c) este măsura de ajutor proporțională, adică poate fi aceeași schimbare de comportament obținută cu un ajutor mai mic?

3. Denaturarea concurenței și efectele asupra comerțului sunt limitate, astfel încât bilanțul global este pozitiv?

7.2.1. Obiectiv de interes comun

(106) Autoritățile daneze au explicat că au hotărât să reformeze legislația existentă privind serviciile de jocuri de noroc și de pariuri pentru a înlocui regimul de monopol existent cu un regim reglementat și parțial liberalizat. Liberalizarea a fost considerată necesară, între altele, pentru a respecta legislația UE după inițierea procedurii privind încălcarea dreptului UE și după emiterea unui avis motivat la 23 martie 2007⁽⁵¹⁾, precum și pentru a răspunde amenințării reprezentate de serviciile de jocuri de noroc online ilegale, oferite de furnizorii de servicii de jocuri de noroc din alte țări.

⁽⁵⁰⁾ În acest sens, a se vedea Planul de acțiune privind ajutorul de stat – Ajutoare de stat mai mici și mai bine orientate: o foaie de parcurs pentru reforma ajutorului de stat 2005-2009, COM(2005) 107 final.

⁽⁵¹⁾ A se vedea nota de subsol 6.

- (107) Până în prezent, sectorul danez al jocurilor de noroc a fost, în principal, monopol de stat, deoarece o singură licență a fost emisă pentru o societate controlată de stat, „Danske Spil A/S”. În pofida cadrului de reglementare care interzice furnizorilor străini de jocuri de noroc online ca serviciile lor să vizeze consumatorii rezidenți în Danemarca, mulți furnizori de jocuri de noroc online stabiliți în alte state membre și în țări terțe și-au oferit serviciile prin mijloace din afara teritoriului Danemarcei, precum canale de televiziune prin satelit din Regatul Unit. Autoritățile daneze au explicat în notificarea lor că nu au putut să aplice în practică, interdicția împotriva altor furnizori de servicii de jocuri de noroc care își comercializează serviciile în Danemarca din cauza procedurilor judiciare daneze, care au stabilit că monopolul danez actual reprezintă o limitare a liberei circulații a serviciilor. Prin urmare, persista o situație nesatisfăcătoare, în care legalitatea monopolului existent era contestată nu numai în procedurile administrative și judiciare, ci și prin furnizarea directă a serviciilor de jocuri de noroc online de către operatori fără licență stabiliți în alte jurisdicții.
- (108) În conformitate cu expunerea de motive care însoțește Legea privind jocurile de noroc, procesul de liberalizare a fost justificat prin invocarea evoluțiilor tehnologice recente, respectiv faptul că Danemarca face parte în prezent dintr-o societate de comunicare globală, în care consumatorii au acces la o gamă largă de servicii oferite de furnizori din diferite jurisdicții. În ultimii zece ani, jocurile de noroc au devenit un produs vândut intens pe internet, în special după introducerea pokerului online. internetul a oferit cetățenilor danezi posibilitatea de a compara produsele și seria de produse ale Danske Spil cu produsele oferite de furnizori de jocuri de noroc online cu sediul în Regatul Unit, Malta, Gibraltar și alte țări. În ultimii ani, un număr din ce în ce mai mare de cetățeni danezi au început să utilizeze serviciile furnizorilor străini de jocuri de noroc. Astfel cum explică autoritățile daneze, guvernul se temea că, dacă nu ar fi fost reglementată și controlată în mod eficient, furnizarea jocurilor de noroc ar fi putut avea efecte negative asupra societății sub forma infracțiunilor și a tulburării ordinii publice și ar fi putut conduce la dependența de jocuri de noroc a persoanelor vulnerabile. În același timp, profitul Danske Spil a scăzut constant. Astfel, autoritățile daneze au fost nevoite să găsească o modalitate de a reglementa și a controla jocurile de noroc puse la dispoziția cetățenilor danezi, pentru a asigura un cadru controlat pentru jocurile de noroc și pentru a preveni astfel consecințele negative asupra societății.
- (109) În acest sens, Comisia amintește că sectorul jocurilor de noroc nu a făcut niciodată obiectul unei armonizări în Uniunea Europeană. În conformitate cu articolul 2 din Directiva privind serviciile, jocurile de noroc sunt chiar excluse în mod explicit din sfera de aplicare a directivei⁽⁵²⁾. Totuși, în pofida lipsei legislației secundare în acest domeniu, activitățile transfrontaliere de jocuri de noroc pot intra în sfera de aplicare a libertăților fundamentale din Tratat, mai precis libertatea de stabilire (articolul 49 din TFUE) și libera prestare a serviciilor (articolul 56 din TFUE).
- (110) În principiu, articolul 56 din TFUE solicită eliminarea tuturor restricțiilor asupra liberei prestări a serviciilor, chiar dacă aceste restricții se aplică fără distincție furnizorilor naționali de servicii și furnizorilor din alte state membre, în cazul în care restricțiile sunt de natură să interzică, să împiedice sau să reducă profitabilitatea activităților furnizorilor de servicii cu sediul într-un alt stat membru, în care oferă servicii similare în mod legal⁽⁵³⁾. De asemenea, jurisprudența constantă stabilește că legislația statelor membre care interzice furnizorilor cu sediul în alte state membre să își ofere serviciile prin internet pe teritoriul acelor state membre constituie o limitare a liberei prestări a serviciilor, prevăzută la articolul 56 din TFUE⁽⁵⁴⁾. În plus, libera prestare a serviciilor este atât în beneficiul furnizorilor, cât și în beneficiul destinatarilor serviciilor⁽⁵⁵⁾.
- (111) În cazul de față, deși furnizarea serviciilor de jocuri de noroc intră în primul rând sub incidența libertății fundamentale de la articolul 56 din TFUE, legislația daneză afectează, de asemenea, libertatea de stabilire. În temeiul articolului 27 din Legea privind jocurile de noroc, Danemarca impune furnizorilor de jocuri de noroc online fie să fie stabiliți în Danemarca, fie, în cazul în care sunt stabiliți într-un alt stat membru al UE sau al SEE, să își desemneze un reprezentant autorizat. Justificările pentru impunerea restricțiilor asupra libertății de stabilire sunt aceleași ca în cazul liberei prestări a serviciilor.
- (112) Restricțiile asupra acestor libertăți fundamentale sunt acceptabile numai atunci când constituie măsuri excepționale prevăzute în mod specific la articolul 52 din TFUE sau sunt justificate, în conformitate cu jurisprudența Curții, de motive imperioase de interes general. Articolul 52 alineatul (1) din TFUE permite restricțiile justificate de motive de ordine publică („*ordre public*”), siguranță publică și sănătate publică.
- (113) În ceea ce privește jocurile de noroc, Curtea de Justiție a recunoscut în hotărârile sale o serie de motive imperioase de interes general, precum obiectivele de protecție a consumatorului și de prevenire atât a fraudelor cât și a incitării la cheltuieli excesive cu jocurile de noroc, precum și necesitatea generală de a menține ordinea publică. În acest context, particularitățile de ordin moral, religios sau cultural, precum și consecințele prejudiciabile din punct de vedere moral și financiar pentru individ și societate care sunt asociate cu jocurile de noroc și pariurile pot fi de natură a justifica existența unei puteri de apreciere suficiente a autorităților naționale de

⁽⁵²⁾ Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (JO L 376, 27.12.2006, p. 36).

⁽⁵³⁾ Cauza C-76/90, Säger, Rec., 1991, p. I-4221, punctul 12; Cauza C-58/98 Corsten, Rec., 2000, p. I-7919, punctul 33.

⁽⁵⁴⁾ Cauza C-243/01 Gambelli, Rec., 2003, p. I-13031, punctul 54.

⁽⁵⁵⁾ Cauzele conexe 286/82 și 26/83, Luisi și Carbone, Rec. 1984, p. 377, punctul 16.

a stabili cerințele pe care le presupune protecția consumatorului și a ordinii sociale. Prin urmare, restricțiile trebuie, în orice caz, să fie justificate de cerințe imperative de interes general, să fie adecvate pentru îndeplinirea obiectivului pe care îl urmăresc și nu trebuie să depășească măsurile necesare pentru atingerea acestui obiectiv. Restricțiile trebuie, de asemenea, să fie aplicate în mod nediscriminatoriu ⁽⁵⁶⁾.

(114) Trebuie să se remarce, totuși, faptul că pierderea venitului din impozite nu este inclusă în motivele enumerate la articolul 52 din TFUE și nici în cele acceptate în jurisprudență ⁽⁵⁷⁾ și, prin urmare, aceasta nu poate fi considerată un motiv imperios de interes public care ar putea fi invocat pentru a justifica o măsură care încalcă, în principiu, o libertate fundamentală.

(115) În ceea ce privește, în mod specific, justificarea restricțiilor asupra furnizării de servicii de jocuri de noroc transfrontaliere, Curtea de Justiție a stabilit următoarele ⁽⁵⁸⁾:

„57. În acest context (...), trebuie observat că reglementarea jocurilor de noroc face parte dintre domeniile în care există divergențe considerabile de ordin moral, religios și cultural între statele membre. În lipsa unei armonizări comunitare în materie, este de competența fiecărui stat membru să aprecieze în aceste domenii, potrivit propriei scări de valori, cerințele pe care le presupune protecția intereselor în cauză.

58. Simpla împrejurare că un stat membru a ales un sistem de protecție diferit de cel adoptat de un alt stat membru nu poate avea incidență asupra aprecierii necesității și proporționalității dispozițiilor adoptate în materie. Acestea trebuie să fie apreciate numai în raport cu obiectivele urmărite de autoritățile competente ale statului membru în cauză și cu nivelul de protecție pe care acestea intenționează să îl asigure.

59. Statele membre sunt, prin urmare, libere să stabilească obiectivele politicii lor în domeniul pariurilor și al jocurilor de noroc și, acolo unde este necesar, să definească cu precizie nivelul de protecție

urmărit. Totuși, restricțiile pe care le impun trebuie, cu toate acestea, să îndeplinească condițiile care reies din jurisprudența Curții în ceea ce privește proporționalitatea lor [Placanica și alții, punctul 48].

(...)

69. Trebuie arătat în această privință că sectorul jocurilor de noroc oferite prin internet nu face obiectul unei armonizări comunitare. Un stat membru este, așadar, îndreptățit să considere că simplul fapt că un operator (...) propune în mod legal servicii din acest sector prin internet într-un alt stat membru în care este stabilit și în care este în principiu supus deja unor condiții legale și unor controale din partea autorităților competente ale acestui din urmă stat nu poate fi considerat drept o garanție suficientă de protecție a consumatorilor naționali împotriva riscurilor de fraudă și de criminalitate, având în vedere dificultățile pe care autoritățile statului membru de stabilire le pot întâlni, într-un astfel de context, în evaluarea calităților și a probității profesionale a operatorilor.

70. În plus, ca urmare a lipsei contactului direct între consumator și operator, jocurile de noroc accesibile prin internet implică riscuri de natură diferită și de o importanță sporită în raport cu piețele tradiționale ale unor asemenea jocuri în ceea ce privește eventualele fraude săvârșite de operatori împotriva consumatorilor.”

(116) Într-o hotărâre recentă, Curtea a abordat, de asemenea, în mod detaliat, riscurile jocurilor de noroc online ⁽⁵⁹⁾:

„103. Trebuie să se arate că, în același mod, caracteristicile proprii ofertei de jocuri de noroc pe internet se pot dovedi o sursă de riscuri de natură diferită și cu importanță crescută în materie de protecție a consumatorilor și în special a tinerilor și a persoanelor care au o propensiune deosebită către joc sau susceptibile să dezvolte o astfel de propensiune, în raport cu piețele tradiționale de astfel de jocuri. În afară de lipsa de contact direct între consumator și operator, menționată anterior, facilitatea deosebită și permanența accesului la jocurile propuse pe internet, precum și volumul și frecvența potențial ridicate ale unei astfel de oferte cu caracter internațional, într-un mediu care, în plus, se caracterizează prin izolarea jucătorului, anonimatul și absența unui control social, constituie tot atâția factori de natură să favorizeze dezvoltarea dependenței de joc și cheltuieli excesive legate de acesta, precum și, prin urmare, să determine creșterea consecințelor sociale și morale negative care au legătură cu acesta, astfel cum au fost puse în evidență printr-o jurisprudență constantă.

⁽⁵⁶⁾ A se vedea cauza C-243/01, Gambelli, Rec., 2003, p. I-13031, punctele 63-65 și cauzele conexe C-338/04, C-359/04 și C-360/04, Placanica și alții, Rep., 2007, p. I-1891, punctele 46-49.

⁽⁵⁷⁾ Cauza C-446/03, Marks & Spencer, Rec., 2005, p. I-10837, punctul 44; Cauza C-319/02, Manninen, Rec., 2004, p. I-7477, punctul 49, și jurisprudența citată. În ceea ce privește restricțiile impuse activităților în materie de jocuri de noroc, a se vedea Cauza C-243/01, Gambelli, Rec., 2003, p. I-13031, punctele 61 și 62.

⁽⁵⁸⁾ Cauza C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional, Rep., 2009, p. I-10447, punctul 57 și următoarele.

⁽⁵⁹⁾ Cauza C-46/08, Carmen Media Group, 2009, încă nepublicată, punctul 103.

104. Pe de altă parte, trebuie să se observe că, având în vedere puterea de apreciere de care dispun statele membre cu privire la determinarea nivelului de protecție a consumatorilor și a ordinii sociale în sectorul jocurilor de noroc, nu se impune, prin raportare la criteriul proporționalității, ca o măsură restrictivă edictată de autoritățile unui stat membru să corespundă unei concepții adoptate de toate statele membre în ceea ce privește modalitățile de protecție a interesului legitim în cauză (a se vedea, prin analogie, cauza C-518/06, *Comisia/Italia*, Rep., 2009, p. I-3491, punctele 83 și 84).
105. Având în vedere toate cele de mai sus, trebuie să se admită că o măsură de interdicție care vizează toate ofertele de jocuri de noroc prin internet poate, în principiu, să fie considerată de natură să permită urmărirea obiectivelor legitime de prevenire a incitării la cheltuieli excesive legate de joc și de luptă împotriva dependenței de acesta, precum și de protecție a tinerilor, chiar în condițiile în care oferta de astfel de jocuri rămâne autorizată pe canale mai tradiționale.”
- (117) Lipsa armonizării în domeniul jocurilor de noroc și abordările diferite ale statelor membre cu privire la gama de jocuri acceptate și la operatorii autorizați să le pună la dispoziția jucătorilor creează imaginea unei piețe interne foarte fragmentate în ceea ce privește furnizarea serviciilor transfrontaliere de jocuri de noroc. În timp ce unele state membre restricționează sau chiar interzic unele jocuri de noroc, altele au optat pentru piețe mai deschise. Multe state membre și-au revizuit, de asemenea, de curând legislația în domeniul jocurilor de noroc sau aceasta se află în curs de revizuire, având în vedere dezvoltarea serviciilor de jocuri de noroc online.
- (118) Autoritățile daneze nu au oferit cifre exacte privind volumul jocurilor de noroc ilegale la care participă persoanele rezidente în Danemarca, însă, în schimb, au arătat că dezvoltarea sectorului nereglementat al jocurilor de noroc online reprezintă un aspect îngrijorător din punct de vedere social.
- (119) Această tendință este confirmată de Cartea verde a Comisiei Europene din martie 2011⁽⁶⁰⁾. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei, care însoțește Cartea verde, menționează un venit brut provenit din jocurile de noroc online din Danemarca de 250 milioane EUR în 2008, din care 14 % (mai precis, 34 milioane EUR) provin din jocuri de cazinou, și 22 % (mai precis, 56 milioane EUR) provin din jocul de poker⁽⁶¹⁾. Prin definiție, atât jocurile online de cazinou, cât și pokerul online sunt activități interzise.
- (120) Se preconizează că aceste cifre vor crește. Cartea verde precizează că jocurile de noroc online constituie sectorul cu cea mai rapidă creștere din cadrul pieței jocurilor de noroc, reprezentând 7,5 % din veniturile anuale ale pieței globale a jocurilor de noroc în 2008 (UE-27) și se estimează că volumul său se va dubla până în 2013⁽⁶²⁾. În al doilea rând, proporția jocurilor de noroc online în cadrul consumului național de jocuri de noroc este estimată la 21,9 % în Danemarca, fiind a doua cea mai mare cifră din UE, ceea ce determină o medie de 7,5 %⁽⁶³⁾.
- (121) Având în vedere jurisprudența menționată anterior, precum și caracteristicile generale ale pieței jocurilor de noroc din UE, Comisia este de părere că argumentele invocate de autoritățile daneze pentru a justifica adoptarea măsurii notificate sunt întemeiate. În special, Comisia cunoaște particularitățile activităților în cauză: jocurile de noroc online furnizate prin intermediul internetului au transformat acest sector, creând o piață globală în care granițele fizice sunt neclare. În acest context, astfel cum se menționează în Cartea verde din 2011⁽⁶⁴⁾, Comisia remarcă, de asemenea, nevoia de a controla sectorul jocurilor de noroc online pentru a preveni efectele negative dăunătoare pe care acestea le pot avea asupra consumatorilor. Pe lângă riscul semnificativ de dezvoltare a unei dependențe de jocurile de noroc online, pus în evidență de diferite studii sociale⁽⁶⁵⁾, trebuie să se acorde o atenție specială minorilor și altor persoane vulnerabile, inclusiv jucătorilor cu venituri reduse, jucătorilor care s-au mai confruntat cu dependența de jocuri de noroc și tinerilor adulți care nu conștientizează riscurile asociate cu problemele legate de jocurile de noroc. Pentru a proteja aceste categorii de potențiali jucători, statele membre ar trebui să aibă capacitatea de a controla sectorul jocurilor de noroc online, printre altele prin impunerea unor limite de vârstă sau a unor condiții de licențiere prin verificarea sistemelor de procesare a plăților și prin limitarea marketingului sau a promovării jocurilor de noroc online.
- (122) Reforma întreprinsă în Danemarca, având ca rezultat adoptarea legii notificate este, prin urmare, compatibilă cu obiectivul Cărții verzi a Comisiei Europene din 24 martie 2011 privind „jocurile de noroc online pe piața internă”, de a contribui la instituirea, în statele membre, a unui cadru juridic pentru jocurile de noroc online care să ofere o mai mare certitudine juridică tuturor părților interesate⁽⁶⁶⁾. Cartea verde a reprezentat un răspuns la Concluziile Consiliului din decembrie 2010, în care era încurajată organizarea de către
-
- ⁽⁶⁰⁾ Comisia Europeană, *Carte verde privind jocurile de noroc online pe piața internă*, COM(2011) 128 final, p. 8.
- ⁽⁶¹⁾ Comisia Europeană, *Carte verde privind jocurile de noroc online pe piața internă*, Document de lucru al serviciilor Comisiei, SEC(2011) 321, p. 10.
- ⁽⁶²⁾ A se vedea nota de subsol 60.
- ⁽⁶³⁾ Comisia Europeană, *Carte verde privind jocurile de noroc online pe piața internă*, Document de lucru al serviciilor Comisiei, SEC(2011) 321, p. 9.
- ⁽⁶⁴⁾ Comisia Europeană, *Carte verde privind jocurile de noroc online pe piața internă*, Document de lucru al serviciilor Comisiei, SEC(2011) 321, p. 19.
- ⁽⁶⁵⁾ Pentru informații suplimentare referitoare la aceste studii, a se vedea Comisia Europeană, *Carte verde privind jocurile de noroc online pe piața internă*, COM(2011) 128 final, p. 19 și următoarele.
- ⁽⁶⁶⁾ Comisia Europeană, *Carte verde privind jocurile de noroc online pe piața internă*, COM(2011) 128 final, p. 7.

Comisia Europeană a unor consultări la scară largă cu privire la jocurile de noroc online pe piața internă, care ar permite dezbaterea aprofundată a problemelor legate, în special, de serviciile de jocuri de noroc online ⁽⁶⁷⁾, și la rezoluția Parlamentului European adoptată la 10 martie 2009 care solicita Comisiei să studieze, în strânsă cooperare cu guvernele naționale, efectele economice și de altă natură ale furnizării de servicii transfrontaliere de jocuri de noroc ⁽⁶⁸⁾. Trebuie subliniat că reforma legislativă efectuată prin legea notificată este compatibilă cu obiectivele urmărite de Comisie, care au determinat inițierea procedurii privind încălcarea dreptului UE și trimiterea unui avis motivat autorităților daneze în martie 2007 ⁽⁶⁹⁾.

- (123) Din aceste motive, Comisia consideră că Legea privind taxele pentru jocurile de noroc, astfel cum a fost notificată de autoritățile daneze, urmărește un obiectiv bine definit de interes comun, în măsura în care va liberaliza piața și va permite operatorilor de jocuri de noroc online danezi și străini să își ofere serviciile persoanelor rezidente în Danemarca, garantând în același timp că operatorii vor îndeplini condițiile necesare pentru a obține licența din partea autorităților daneze.

7.2.2. Ajutor adecvat pentru îndeplinirea obiectivului urmărit

- (124) O măsură de ajutor este considerată necesară și proporțională dacă reprezintă un instrument adecvat pentru îndeplinirea obiectivului de interes comun identificat, are un efect stimulator asupra beneficiarilor și nu determină o denaturare care nu este necesară a concurenței.

Instrument adecvat

- (125) Guvernul danez a hotărât să liberalizeze piața daneză a jocurilor de noroc online și să permită eliberarea unui număr nelimitat de licențe pentru jocurile de noroc online. Totuși, eliberarea unei astfel de licențe este supusă anumitor condiții, legate, *inter alia*, de încrederea pe care o prezintă conducerea societății care solicită licența. Pentru ca liberalizarea să fie realizată cu succes, guvernul danez a hotărât, de asemenea, să reducă taxele pentru operatorii online, fără să modifice ratele de impozitare aplicabile operatorilor de jocuri de noroc clasice. În acest sens, reclamanții au susținut că reducerea ratei de impozitare pentru operatorii online nu este soluția cea mai potrivită. De exemplu, blocarea plăților și a comunicării (instrumente de separare) ar putea fi folosite, de asemenea, pentru a atinge obiectivele procesului de liberalizare, fără a fi nevoie de introducerea unor rate de impozitare mai mici pentru operatorii online. Potrivit reclamanților, Danemarca ar fi putut, așadar, să opteze pentru punerea în aplicare a interdicției privind jocurile de noroc online ilegale prin recurgerea la blocarea

„plăților și a comunicării” (filtrarea sistemului de nume de domenii, blocarea protocolului internet și blocarea plăților) sau limitarea numărului de licențe eliberate.

- (126) În ceea ce privește utilizarea „sistemelor de blocare”, Cartea verde a Comisiei arată că eficiența sistemelor de blocare depinde de lista predefinită și actualizată de elemente care trebuie blocate, precum și de sisteme software eficiente. Totuși, astfel cum au arătat autoritățile daneze, nu se știe dacă aceste sisteme de blocare ar putea produce rezultatele așteptate, deoarece jucătorii online ar putea evita blocarea pe internet prin schimbarea porturilor utilizate, iar interzicerea anumitor plăți ar putea bloca tranzacții comerciale perfect legale, altele decât plățile referitoare la mize și premii.
- (127) În ceea ce privește posibilitatea de a elibera un număr limitat de licențe pentru jocurile de noroc online, efectele depind de numărul de licențe care trebuie eliberate. Dacă se permite eliberarea numai a câtorva licențe, numărul mic de operatori va reduce concurența și va influența oferta, ceea ce înseamnă un cost mai mare pentru consumatori, sub forma unei rate de plată mai scăzute, decât în cazul unui număr nelimitat de licențe. Un număr redus de licențe limitează, de asemenea, varietatea și calitatea gamei puse la dispoziția consumatorilor pe piață și încurajează producătorii să fie mai puțin atenți la dorințele și nevoile consumatorului ⁽⁷⁰⁾. Limitarea numărului de licențe ridică, de asemenea, probleme privind criteriile de stabilire a numărului de licențe în mod nearbitrar, privind instituțiile care monitorizează cererile de licențe și modalitatea de monitorizare, privind modul în care este soluționată furnizarea ilegală, mai precis care este organismul care acționează împotriva serviciilor de jocuri de noroc furnizate ilegal și ce măsuri ia acesta ⁽⁷¹⁾.
- (128) Având în vedere aceste aspecte, Comisia consideră că rata de impozitare mai scăzută aplicabilă jocurilor de noroc online este un instrument adecvat pentru atingerea obiectivelor de liberalizare ale noii Legi privind jocurile de noroc. Măsura de ajutor va garanta că operatorii online care doresc să furnizeze servicii de jocuri de noroc persoanelor rezidente în Danemarca vor solicita licența și vor respecta reglementările naționale aplicabile.

Efectul de stimulare

- (129) Comisia consideră că măsura de ajutor este capabilă să modifice comportamentul furnizorilor străini de servicii de jocuri de noroc online, deoarece rata de impozitare mai mică reprezintă un stimulent pentru ca acești operatori să solicite o licență în Danemarca și, astfel, pentru prima oară, să furnizeze servicii de jocuri de noroc online în mod legal.

⁽⁶⁷⁾ Concluzie asupra cadrului pentru jocuri de noroc și pariuri în statele membre UE, adoptată la cea de-a 3057-a reuniune a Consiliului privind competitivitatea, Bruxelles, 10 decembrie 2010, Documentul nr. 16884/10 al Consiliului.

⁽⁶⁸⁾ Rezoluția Parlamentului European din 10 martie 2009 privind integritatea jocurilor de noroc online (2008/22125 (INI)), P6-2009-0097. Aceste aspecte includ publicitatea și marketingul, minorii, fraudă și comportamentul infracțional, integritatea, responsabilitatea socială, protecția consumatorului și impozitarea.

⁽⁶⁹⁾ A se vedea considerentul 7 de mai sus.

⁽⁷⁰⁾ Institutul Elvețian de Drept Comparat, *Studiu privind serviciile de jocuri de noroc pe piața internă a Uniunii Europene*, Comisia Europeană, 2006, p. 1108.

⁽⁷¹⁾ Institutul Elvețian de Drept Comparat, *International vergleichende Analyse des Glücksspielwesens*, 2009, p. 18, <http://mpk.rlp.de/mpkrlpde/sachthemen/studie-zum-gluecksspielwesens/>.

Proportionalitatea ajutorului

- (130) Ajutorul este considerat proporțional numai dacă aceeași modificare a comportamentului nu ar fi putut fi realizată cu un ajutor mai mic și cu un grad mai scăzut de denaturare. Volumul ajutorului trebuie să fie limitat la minimum necesar pentru ca activitatea sprijinită să aibă loc. În cazul prezent, Comisia consideră că autoritățile daneze au conceput măsura astfel încât să reducă volumul potențial al ajutorului de stat implicat și să minimizeze denaturarea concurenței provocată de măsură.
- (131) În memorandumul înaintat de Ministerul danez al Finanțelor la 6 martie 2010 reprezentantului în materie de politică al partidelor politice din Parlamentul danez privind stabilirea nivelului taxei ⁽⁷²⁾, alegerea taxei mai mici, de 20 % din VBJ pentru jocurile de noroc online a fost justificată pe baza următoarelor criterii:
- (a) jocurile de noroc furnizate în temeiul licențelor daneze ar trebui să fie adaptate ofertei actuale a furnizorilor de jocuri de noroc online din străinătate, mai precis ratele de impozitare trebuie să fie modificate pentru a fi în concordanță cu ratele de plată ridicate oferite de furnizorii străini de jocuri de noroc online, determinându-i să solicite în mod concret o licență;
 - (b) ar trebui să crească numărul total de jocuri oferite, ceea ce ar conduce în ansamblu la creșterea cifrei de afaceri;
 - (c) jocurile de noroc oferite ar trebui să fie suficient de atractive astfel încât jucătorii să nu dorească să joace pe site-urile operatorilor străini (în mod ilegal);
 - (d) instrumentele de blocare ar trebui să fie utilizate pentru a asigura, alături de prevederile de la literele (a)-(c), reducerea la minim a jocului pe site-urile operatorilor ilegali.
- (132) În acest memorandum, autoritățile daneze precizează că legislația din Regatul Unit, care ar trebui privită ca fiind foarte apropiată de legislația daneză în domeniul jocurilor de noroc, prevede o rată de impozitare de 15 % pentru jocurile de noroc online. Autoritățile daneze au considerat că rata de impozitare pentru jocurile de noroc online ar putea fi stabilită la un nivel mai înalt decât în Regatul Unit deoarece Danemarca, spre deosebire de Regatul Unit, va introduce și măsuri complementare de blocare pentru ca jucătorii să aibă mai multe dificultăți în a juca pe site-urile operatorilor străini care nu au obținut licență în Danemarca.
- (133) În mod similar, autoritățile daneze citează exemplul Franței și al Italiei, care și-au liberalizat piețele și au impus rate de impozitare mai mari decât Regatul Unit. Autoritățile daneze precizează că aceste piețe sunt considerabil mai mari decât piața daneză. Dimensiunile unei piețe pot avea un impact vizibil asupra dorinței operatorilor de a pătrunde pe acea piață, chiar dacă există o rată de impozitare mai mare, deoarece costurile asociate întotdeauna cu începerea activității pe o nouă piață sunt, de obicei comparativ mai mari pentru pătrunderea pe piețele mai mici.
- (134) Memorandumul include o simulare a potențialului efect pe care l-ar avea asupra veniturilor ratele de impozitare de 15 %, 20 % și 25 %, ținând, de asemenea, seama de schimbările posibile ale tiparelor de joc ale jucătorilor și ale acțiunilor operatorilor. În urma exercițiului de simulare, se concluzionează că o rată de impozitare de 20 % va rămâne totuși suficient de atractivă pentru ca furnizorii de jocuri de noroc să solicite licență în Danemarca și pentru ca jucătorii să aibă la dispoziție servicii atractive. Prin stabilirea unei rate de impozitare mai mari (mai precis, 25 %), este posibil ca presiunea asupra ratelor de plată să crească, iar efectul pozitiv asupra veniturilor al unei rate de impozitare de 25 % se poate dovedi mai mic decât în cazul unei rate de impozitare de 20 %.
- (135) Organul legislativ danez a concluzionat, prin urmare, că stabilirea unei rate de impozitare mai mari pentru jocurile de noroc online ar conduce, cel mai probabil, la produse în materie de jocuri de noroc care nu ar fi suficient de atractive pentru jucători, ceea ce ar determina scăderea cifrei de afaceri, compensând perspectiva imediată a unor venituri mai mari provenite din impozite.
- (136) Concluziile la care a ajuns organul legislativ danez cu privire la nivelul adecvat de impozitare pentru jocurile de noroc online sunt confirmate, de asemenea, într-un raport al unei companii de consultanță în domeniul industrial, care a constatat că o rată de impozitare de 20 % nu înseamnă că statul renunță la veniturile pe care le-ar fi primit ⁽⁷³⁾. Potrivit raportului menționat anterior, aceasta este rata cea mai mare, care este în același timp fezabilă din punct de vedere economic – o rată mai mare ar reprezenta „o rată fără profit”, adică o rată de impozitare prea mare pentru ca operatorii să fie atrași pe piață de perspectiva unor activități economice valide. Peste această rată, veniturile din impozite ar începe să scadă.
- (137) Având în vedere explicațiile anterioare, Comisia consideră că rata de impozitare de 20 % din VBJ aplicabilă operatorilor online nu este mai mică decât valoarea necesară pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor Legii privind jocurile de noroc. Prin urmare, măsura de ajutor îndeplinește cerința de proporționalitate prevăzută în jurisprudența Curții de Justiție.

7.2.3. Impactul asupra concurenței și schimburilor comerciale între statele membre

- (138) În ceea ce privește impactul măsurii de ajutor asupra concurenței și a schimburilor comerciale, trebuie să se facă distincție între posibilele denaturări ale schimburilor comerciale dintre statele membre și denaturările concurenței în Danemarca, în special pentru operatorii de jocuri de noroc clasice existenți.

⁽⁷²⁾ A se vedea considerentul 38 de mai sus.

⁽⁷³⁾ H2 Gambling Capital, O evaluare model independentă a diferitelor sisteme de impozitare/acordare a licențelor pentru reglementarea jocurilor de noroc la distanță în Țările de Jos, februarie 2011.

(139) În ceea ce privește schimburile comerciale între statele membre, nu se așteaptă niciun impact negativ. Legea privind jocurile de noroc permite persoanelor rezidente în Danemarca să joace în mod legal pe site-urile operatorilor de jocuri de noroc online care dețin o licență. Aceste site-uri nu sunt limitate numai la utilizatorii rezidenți în Danemarca, ci pot fi accesate de cetățenii din toate statele membre UE sub rezerva restricțiilor impuse de legislațiile naționale. Prin stabilirea unei rate de impozitare de 20 % din VBJ pentru operatorii de jocuri de noroc online, măsura daneză de ajutor respectă, în linii mari, ratele de impozitare similare aplicare de către alte state membre care și-au reformat deja legislația în domeniul jocurilor de noroc online. De exemplu, atât Belgia, cât și Regatul Unit, aplică o rată de impozitare de 15 % din VBJ pentru jocurile de noroc online, în timp ce alte state membre aplică chiar și rate mai mici (de exemplu, Estonia – 5 % din VBJ, Letonia – 10 % din VBJ, Finlanda – 8,25 % din VBJ). Numai Slovacia a stabilit o rată de impozitare mai ridicată, de 27 % din VBJ.

(140) În ceea ce privește denaturarea concurenței în Danemarca, măsura ar putea aduce beneficii unui număr considerabil de operatori de jocuri de noroc online danezi și străini cărora, până în prezent, nu li se permitea să își ofere serviciile rezidenților danezi. Danemarca a înaintat o listă de furnizori de jocuri de noroc online care și-au făcut deja cunoscută intenția de a solicita o licență. Dat fiind că, până în prezent numai compania controlată de stat a fost autorizată să ofere servicii de jocuri de noroc online, liberalizarea va conduce la creșterea concurenței globale pe piață.

(141) Deși măsura constituie ajutor de stat, iar punerea acesteia în aplicare poate avea consecințe asupra operatorilor de jocuri de noroc clasice existenți, care sunt supuși unei rate de impozitare de până la 75 % din VBJ, Comisia consideră că bilanțul general al punerii în aplicare a măsurii este pozitiv.

(142) Astfel cum s-a arătat anterior, stabilirea ratei de impozitare pentru jocurile de noroc online la același nivel sau la un nivel similar cu rata de impozitare pentru operatorii de jocuri de noroc clasice ar fi creat o situație în care industria și jucătorii nu ar fi reacționat la posibilitatea de a furniza servicii de jocuri de noroc online în mod legal pe piața daneză, neîndeplinind astfel obiectivele de interes comun identificate, urmărite de Legea privind jocurile de noroc.

(143) În consecință, Comisia concluzionează că măsura este compatibilă cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

8. CONCLUZIE

(144) Comisia consideră că legea notificată oferă un avantaj fiscal operatorilor de jocuri de noroc online, acordat prin intermediul resurselor de stat. Măsura este considerată *prima facie* ca fiind selectivă, deoarece face distincție între operatorii de jocurile de noroc online și operatorii de cazinouri clasice care, din perspectiva obiectivului urmărit de măsură, se află într-o situație comparabilă de fapt și de drept. Autoritățile daneze nu au demonstrat că selectivitatea *prima facie* a actului normativ notificat este justificată de logica sistemului fiscal. Prin urmare, legea notificată este considerată ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

(145) Cu toate acestea, Comisia consideră că ajutorul întrunește condițiile necesare pentru a fi considerat compatibil cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Măsura C 35/10 pe care Danemarca intenționează să o pună în aplicare sub forma taxelor pentru jocurile de noroc online în cadrul Legii daneze privind taxele pentru jocurile de noroc este compatibilă cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Prin urmare, se autorizează punerea în aplicare a măsurii.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Regatului Danemarcei.

Adoptată la Bruxelles, 20 septembrie 2011.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte

REGULAMENTE DE ORDINE INTERIOARĂ ȘI DE PROCEDURĂ

MODIFICĂRI ALE INSTRUCȚIUNILOR PENTRU GREFIERUL TRIBUNALULUI

TRIBUNALUL

având în vedere articolul 23 din Regulamentul său de procedură,

având în vedere Instrucțiunile pentru grefier adoptate la 5 iulie 2007, astfel cum au fost modificate prin Decizia Tribunalului din 17 mai 2010,

ADOPTĂ PREZENTELE MODIFICĂRI ALE INSTRUCȚIUNILOR PENTRU GREFIER:

Articolul 1

1. Această modificare nu se referă la versiunea în limba română.

2. Articolul 3 se modifică după cum urmează:

- la alineatul (1), termenul „înscrisurile” se înlocuiește cu termenii „acte de procedură”;
- la alineatul (2), termenul „înscrisului”, care apare de două ori, este înlocuit cu termenul „actului”;
- la alineatul (4) al doilea paragraf, textul se înlocuiește cu textul următor:

„Pe originalul actului de procedură depus de părți sau pe versiunea considerată a fi originalul acestui act ⁽¹⁾, precum și pe orice copie comunicată acestora se face mențiune cu privire la înregistrarea în registru, care cuprinde indicarea numărului de ordine și a datei de înregistrare în registru. Această mențiune se face în limba de procedură.”;

- la alineatul (5), textul se înlocuiește cu textul următor:

„În cazul în care înregistrarea unui act de procedură în registru nu se efectuează chiar la data depunerii lui, în registru și pe versiunea originală sau considerată a fi originalul, precum și pe copiile acelui act se menționează această din urmă dată.”;

- la alineatul (6), după cuvintele „un funcționar ori un agent al grefei” se adaugă segmentul de frază „data prevăzută la articolul 5 din Decizia Tribunalului din 14 septembrie 2011”.

3. Articolul 4 se modifică după cum urmează:

- al doilea paragraf al alineatului (2) devine primul paragraf al alineatului (3);
- al treilea paragraf al alineatului (2) devine al doilea paragraf al alineatului (3);
- al patrulea paragraf al alineatului (2) devine alineatul (4);
- alineatul (3) devine alineatul (5).

4. Articolul 5 se modifică după cum urmează:

- la alineatul (1), textul se înlocuiește cu textul următor:

„Dosarul cauzei cuprinde: actele de procedură, însoțite dacă este cazul de anexele lor, purtând mențiunea, prevăzută la articolul 3 alineatul (4) al doilea paragraf din prezentele instrucțiuni, semnată de grefier; deciziile adoptate în cauza respectivă, inclusiv cele privitoare la refuzul de primire a unor acte; rapoartele de ședință; procesele-verbale de ședință; notificările efectuate de grefier, precum și, dacă este cazul, orice alt act sau corespondență care urmează să fie luate în considerare pentru soluționarea cauzei.”;

⁽¹⁾ În sensul articolului 3 din Decizia Tribunalului din 14 septembrie 2011 referitoare la depunerea și la comunicarea de acte de procedură prin intermediul aplicației e-Curia (JO C 289, p. 9).

- la alineatul (2), segmentul de frază „dacă un înscris trebuie atașat la dosar” se înlocuiește cu segmentul de frază „cu privire la atașarea la dosar a unui act de procedură”;
- la alineatul (4) primul paragraf, termenul „original al” se elimină;
- la alineatul (5), textul se înlocuiește cu textul următor:

„Versiunile confidențiale și versiunile neconfidențiale ale actelor de procedură fac obiectul unei clasări separate în dosar. Accesul la versiunea confidențială a actelor de procedură este permis doar părților față de care nu s-a dispus aplicarea măsurii regimului de confidențialitate.”;
- la alineatul (6), termenul „înscris” se înlocuiește cu termenii „act de procedură”;
- la alineatul (7), termenul „înscrisurilor” se înlocuiește cu termenii „actelor de procedură”;
- această modificare nu se referă la versiunea în limba română.

5. Articolul 6 se modifică după cum urmează:

- la alineatul (1), cuvintele „elemente sau înscrisuri” se înlocuiesc cu cuvântul „date”;
- la alineatul (2) primul paragraf, cuvintele „elemente sau înscrisuri” se înlocuiesc cu cuvântul „date”, iar segmentul de frază „punctele 74-77” se înlocuiește cu segmentul de frază „punctele 88-91”.

6. Articolul 7 se modifică după cum urmează:

- în titlu, cuvântul „înscrisurilor” se înlocuiește cu cuvintele „unor acte de procedură”;
 - la alineatul (1) primul paragraf, cuvântul „înscrisurile” se înlocuiește cu cuvântul „actele”;
 - la alineatul (1) al doilea paragraf, cuvântul „înscrisurilor” se înlocuiește cu cuvintele „actelor de procedură”;
 - la alineatul (1) al treilea paragraf, cuvântul „memoriu” se înlocuiește cu cuvintele „act de procedură”, iar segmentul de frază „la punctele 55 și 56” se înlocuiește cu segmentul de frază „la punctul 55”;
 - la alineatul (1) al patrulea paragraf, cuvântul „memoriului” se înlocuiește cu cuvintele „actului de procedură”, iar segmentul de frază „la punctele 57 și 59” se înlocuiește cu segmentul de frază „la punctele 64 și 66-68”;
 - la alineatul (2), cuvintele „memoriilor sau a” se elimină;
 - la alineatul (3) primul paragraf, termenii „de înscrisuri” se înlocuiesc cu termenii „unor acte de procedură”, segmentul de frază „prin care se stabilesc condițiile în care se consideră că un act de procedură transmis grefei pe cale electronică este originalul acestui act, menționată la articolul 43 alineatul (7) din același regulament” se înlocuiește cu segmentul de frază „Tribunalului din 14 septembrie 2011”, termenul „înscrisurile” aflat între cuvintele „decât” și „semnate” se înlocuiește cu termenul „actele”, iar după termenul „semnate” se adaugă cuvântul „olograf”;
 - la alineatul (4), cuvintele „la un memoriu sau”, precum și „la memorii” se elimină;
 - la alineatul (5) primul paragraf, cuvintele „memoriilor sau a” se elimină;
 - la alineatul (5) al doilea paragraf, segmentul de frază „înscrisurile anexate la un memoriu sau la un act de procedură nu sunt însoțite” se înlocuiește cu segmentul de frază „înscrisurile anexate la un act de procedură nu sunt însoțite”;
 - la alineatul (5) al treilea paragraf, termenul „notifica” se înlocuiește cu termenul „comunica”;
 - la alineatul (6), textul se înlocuiește cu textul următor:

„În cazul în care o parte contestă refuzul grefierului de primire a unui act de procedură, grefierul prezintă actul respectiv președintelui pentru a se decide dacă trebuie primit.”
7. La articolul 9 alineatul (2), cuvintele „memoriul sau” se elimină.

8. Articolul 10 se modifică după cum urmează:

- la alineatul (1) primul paragraf, segmentul de frază „În conformitate cu articolul 100 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, comunicările sunt efectuate” se înlocuiește cu segmentul de frază „Comunicările realizate în conformitate cu articolul 100 alineatul (1) din Regulamentul de procedură se efectuează”;
- la alineatul (1) al doilea paragraf, se elimină ultima teză;
- la alineatul (4) al doilea paragraf, cuvântul „înscrierile” se înlocuiește cu cuvintele „actele de procedură”;
- această modificare nu se referă la versiunea în limba română;
- la alineatul (6), textul se înlocuiește cu textul următor:

„În cazul în care o anexă a unui act de procedură se depune într-un singur exemplar, din cauza volumului său ori pentru alte motive, iar părților nu li se pot comunica copii, grefierul le înștiințează pe acestea din urmă și le indică faptul că anexa se află la dispoziția lor la grefă, spre consultare.”

9. La articolul 11 alineatul (2), cuvântul „Înscrierile” se înlocuiește cu cuvintele „Actele de procedură”.

10. Această modificare nu se referă la versiunea în limba română.

11. La articolul 13 alineatul (3), segmentul de frază „probelor sau a înscrierilor” se înlocuiește cu segmentul de frază „actelor de procedură”.

12. Articolul 17 se modifică după cum urmează:

- la alineatul (1), cuvintele „a unui înscris” se înlocuiesc cu cuvintele „a unui act de procedură”;
- această modificare nu se referă la versiunea în limba română.

13. La articolul 19 alineatul (2), după cuvintele „Regulamentului de procedură” se adaugă segmentul de frază „a Deciziei Tribunalului din 14 septembrie 2011 și a condițiilor de utilizare a aplicației e-Curia”.

Articolul 2

Prezentele modificări ale Instrucțiunilor pentru grefier se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Ele intră în vigoare în ziua următoare publicării lor.

Adoptate la Luxemburg, la 24 ianuarie 2012.

Grefier
E. COULON

Președinte
M. JAEGER

INSTRUCȚIUNI PRACTICE PENTRU PĂRȚILE CARE COMPAR ÎN FAȚA TRIBUNALULUI

Cuprins

I. ASUPRA PROCEDURII SCRISE	25
A. DISPOZIȚII GENERALE	25
A.1. Asupra utilizării mijloacelor tehnice de comunicare	25
1) Aplicația e-Curia	25
2) Faxul sau poșta electronică	25
A.2. Asupra prezentării actelor de procedură	26
A.3. Asupra prezentării fișierelor depuse prin intermediul aplicației e-Curia	27
A.4. Asupra întinderii memoriilor	27
B. ASUPRA STRUCTURII ȘI A CONȚINUTULUI MEMORIILOR	28
B.1. Acțiunile directe	28
1) Cererea introductivă și memoriul în apărare (în alte cauze decât cele de proprietate intelectuală)	28
a. Cererea de sesizare a instanței	28
b. Memoriul în apărare	29
2) Cererea introductivă și memoriul în răspuns (în cauzele de proprietate intelectuală)	29
a. Cererea de sesizare a instanței	29
b. Memoriul în răspuns	30
B.2. Recursurile	30
a. Cererea de recurs	30
b. Memoriul în răspuns	31
C. ASUPRA DEPUNERII DE ANEXE LA ACTELE DE PROCEDURĂ	31
D. ASUPRA CAZURILOR DE ÎNDREPTARE A NEREGULARITĂȚILOR ACTELOR DE PROCEDURĂ	32
D.1. Cazurile de îndreptare a neregularităților cererilor introductive	32
a. Condițiile a căror nerespectare justifică nenotificarea cererii introductive	32
b. Condiții de formă a căror nerespectare justifică amânarea notificării cererii introductive	33
c. Condiții de formă a căror nerespectare nu împiedică notificarea	34
D.2. Cazul îndreptării cererilor introductive voluminoase	34
D.3. Cazul îndreptării neregularităților celorlalte acte de procedură	35
E. ASUPRA CERERII DE JUDECARE A UNEI CAUZE POTRIVIT PROCEDURII ACCELERATE	35
F. ASUPRA CERERILOR DE SUSPENDARE ȘI A CELORLALTE CERERI DE MĂSURI PROVIZORII	36
G. ASUPRA CERERILOR DE APLICARE A REGIMULUI DE CONFIDENȚIALITATE	36
a. În cazul cererii de intervenție	37
b. În cazul conexării cauzelor	37

H. ASUPRA CERERILOR PRIVIND UN AL DOILEA SCHIMB DE MEMORII	37
H.1. Asupra cererilor de depunere a unei replici sau a unei duplici în cauzele de proprietate industrială	37
H.2. Asupra cererilor de depunere a unei replici în recurs	37
I. ASUPRA CERERILOR DE ORGANIZARE A UNEI ȘEDINȚE DE AUDIERE A PLEDOARIILOR	37
I.1. Asupra cererilor de organizare a unei ședințe de audiere a pledoariilor în cauzele de proprietate industrială	37
I.2. Asupra cererilor de organizare a unei ședințe de audiere a pledoariilor în recurs	38
J. ASUPRA CERERILOR DE ASISTENȚĂ JUDICIARĂ	38
II. ASUPRA PROCEDURII ORALE	39
III. INTRAREA ÎN VIGOARE A PREZENTELOR INSTRUCȚIUNI PRACTICE	41

TRIBUNALUL,

Având în vedere articolul 150 din Regulamentul său de procedură;

Întrucât, în interesul unei bune administrări a justiției, este necesar să se pună la dispoziția reprezentanților părților, indiferent dacă sunt avocați sau agenți în sensul articolului 19 din Protocolul privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumit în continuare „Statutul”), instrucțiuni practice cu privire la modalitatea de prezentare a actelor lor de procedură și de pregătire în cele mai bune condiții a ședinței de audiere a pledoariilor în fața Tribunalului;

Întrucât aceste instrucțiuni reiau, explică și completează anumite dispoziții din Regulamentul de procedură al Tribunalului și trebuie să permită reprezentanților părților să țină cont de constrângerile cu care se confruntă instanța, în special cele referitoare la traducere, la prelucrarea internă a actelor de procedură și la interpretare;

Întrucât, în temeiul instrucțiunilor pe care Tribunalul le-a dat grefierului său la data de 5 iulie 2007 (JO L 232, p. 1), astfel cum au fost modificate la 17 mai 2010 (JO L 170, p. 53) și la 24 ianuarie 2012 (JO L 68, p. 23) (denumite în continuare „Instrucțiunile pentru grefier”), grefierului îi revine sarcina de a asigura conformitatea actelor de procedură depuse la dosar cu dispozițiile Statutului, ale Regulamentului de procedură și ale prezentelor Instrucțiuni practice pentru părți (denumite în continuare „Instrucțiunile practice”), precum și cu Instrucțiunile pentru grefier și, în special, de a solicita îndreptarea neregularităților actelor care nu respectă dispozițiile legale și, în lipsa îndreptării, dacă este cazul, de a le refuza dacă nu sunt conforme cu dispozițiile Statutului sau ale Regulamentului de procedură;

Întrucât, respectând Instrucțiunile practice, reprezentanții părților, acționând în calitatea lor de auxiliari ai justiției, au garanția că actele de procedură pe care le depun pot fi examinate judicios de către Tribunal și nu se expun riscului aplicării articolului 90 litera (a) din Regulamentul de procedură, în ceea ce privește aspectele reglementate de prezentele Instrucțiuni practice;

După consultarea reprezentanților agenților statelor membre, ai instituțiilor care intervin în procedurile în fața Tribunalului și ai Consiliului Barourilor din Uniunea Europeană (CCBE);

DECIDE SĂ ADOPTÉ PREZENTELE INSTRUCȚIUNI PRACTICE:

I. ASUPRA PROCEDURII SCRISE

A. DISPOZIȚII GENERALE

A.1. Asupra utilizării mijloacelor tehnice de comunicare

1) *Aplicația e-Curia*

1. Depunerea actelor de procedură pe cale exclusiv electronică este permisă utilizând aplicația e-Curia (<https://curia.europa.eu/e-Curia>) cu respectarea Condițiilor de utilizare a aplicației e-Curia.
2. Anexele la un act de procedură, menționate în textul celui act, a căror natură nu permite depunerea lor prin e-Curia pot fi transmise separat în temeiul articolului 43 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, cu condiția ca acele anexe să fie menționate în opisul anexelor actului depus prin e-Curia. În opisul anexelor trebuie să se identifice anexele care vor fi depuse separat. Aceste anexe trebuie să parvină grefei cel mai târziu în zece zile după depunerea actului de procedură prin e-Curia.
3. Fără a aduce atingere unor prevederi speciale, dispozițiile prezentelor instrucțiuni sunt aplicabile actelor de procedură depuse prin intermediul aplicației e-Curia.

2) *Faxul sau poșta electronică*

4. Transmiterea către grefă, prevăzută la articolul 43 alineatul (6) din Regulamentul de procedură, a copiei originalului semnat al unui act de procedură poate fi făcută:

— fie prin fax [număr de fax: (+ 352) 43.03.21.00],

— fie prin poșta electronică (adresă de poșta electronică: GeneralCourt.Registry@curia.europa.eu).

5. În caz de transmitere prin poșta electronică, se acceptă numai copia scanată a originalului semnat. Este preferabil ca înscrisurile scanate să aibă o rezoluție de 300 DPI și să fie prezentate în PDF (imagine și text), utilizând programe informatice precum Acrobat sau Readiris 7 Pro. Un simplu fișier electronic sau un fișier care cuprinde o semnătură electronică sau o semnătură în facsimil generată prin intermediul computerului nu îndeplinește condițiile articolului 43 alineatul (6) din Regulamentul de procedură. Corespondența referitoare la o cauză care parvine Tribunalului sub forma unui simplu mesaj electronic nu este luată în considerare.
6. Data depunerii unui act de procedură prin fax sau prin poșta electronică se consideră că respectă termenul numai dacă originalul care cuprinde semnătura olografă a reprezentantului este depus la grefă cel mai târziu în următoarele zece zile, astfel cum se prevede la articolul 43 alineatul (6) din Regulamentul de procedură.
7. Originalul semnat trebuie să fie expediat fără întârziere, imediat după transmiterea copiei, fără a i se aduce corecturi sau modificări, nici chiar minore. În cazul în care există diferențe între originalul semnat și copia depusă anterior, se ia în considerare numai data depunerii originalului semnat. În temeiul articolului 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură, originalul semnat al oricărui act de procedură trebuie însoțit de un număr suficient de copii certificate pentru conformitate cu originalul.
8. Declarația unei părți prin care aceasta consimte, în conformitate cu articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, să primească toate notificările prin fax sau orice alt mijloc tehnic de comunicare trebuie să cuprindă indicarea numărului de fax și/sau adresa de poștă electronică în vederea transmiterii notificărilor de către grefă. Computerul destinatarului trebuie să dispună de un program corespunzător (de exemplu, Acrobat sau Readiris 7 Pro) pentru a se putea vizualiza comunicările grefei care vor fi făcute în PDF.

A.2. Asupra prezentării actelor de procedură

9. Pe prima pagină a actului de procedură trebuie să figureze următoarele mențiuni:
 - (a) denumirea actului (cerere introductivă, memoriu în apărare, memoriu în răspuns, replică, duplică, cerere de intervenție, memoriu în intervenție, excepție de inadmisibilitate, observații cu privire la ..., răspunsuri la întrebări etc.);
 - (b) numărul cauzei (T-.../...), dacă a fost deja comunicat de grefă;
 - (c) numele reclamantului și al pârâtului, precum și cel al oricărei alte părți la procedură pentru cauzele de proprietate intelectuală și pentru recursurile formulate împotriva deciziilor Tribunalului Funcției Publice;
 - (d) numele părții în numele căreia se depune actul.
10. Fiecare alineat al actului trebuie numerotat.
11. Actele care nu se depun prin intermediul aplicației e-Curia trebuie să poarte, la sfârșitul lor, semnătura olografă a reprezentantului părții în cauză. În cazul în care o parte are mai mulți reprezentanți, este suficientă semnătura unuia dintre aceștia.
12. Actele de procedură trebuie să fie prezentate într-un mod care să permită gestionarea electronică a înscrisurilor de către Tribunal.

Astfel, trebuie respectate următoarele cerințe:

- (a) textul, în format A4, este ușor lizibil și apare numai pe o singură față a paginii („recto”, iar nu „recto verso”).
- (b) înscrisurile depuse în format hârtie sunt prinse în așa fel încât să poată fi desfăcute cu ușurință (fără a fi legate sau fără a avea alte mijloace de prindere fixe, cum ar fi lipici, capse etc.).

- (c) textul trebuie să fie scris cu caractere de o mărime suficientă pentru a putea fi citite cu ușurință ⁽¹⁾, cu o distanță între rânduri și cu margini ale foi suficiente pentru a asigura lizibilitatea unei versiuni scanate ⁽²⁾.
 - (d) paginile actului trebuie să fie numerotate în mod continuu, în ordine crescătoare, în colțul din dreapta sus; în cazul depunerii de anexe la un act, numerotarea paginilor trebuie să se efectueze în conformitate cu indicațiile de la punctul 59 din prezentele Instrucțiuni practice.
13. Pe prima pagină a fiecărei copii a originalului semnat al actului de procedură care nu a fost depus prin intermediul aplicației e-Curia și pe care părțile sunt obligate să o depună pe baza articolului 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură, reprezentantul părții în cauză trebuie să aplice mențiunea, parafată de acesta, prin care certifică conformitatea copiei cu originalul actului.

A.3. Asupra prezentării fișierelor depuse prin intermediul aplicației e-Curia

14. Actele de procedură depuse prin intermediul aplicației e-Curia se prezintă sub formă de fișiere. Pentru înlesnirea prelucrării lor de către grefă, se recomandă respectarea sfaturilor practice din Manualul de utilizare a aplicației e-Curia disponibil online pe pagina de internet a Curții de Justiție a Uniunii Europene, și anume:
- fișierele trebuie să cuprindă nume care să identifice actul (Memoriu, Anexe partea 1, Anexe partea 2, Scrisoare de însoțire etc.);
 - actul de procedură nu trebuie să cuprindă în mod necesar o semnătură olografă;
 - textul actului de procedură poate fi salvat direct în PDF din programul de prelucrare a textului, fără a fi necesară scanarea documentului;
 - actul de procedură trebuie să conțină opisul anexelor;
 - anexele trebuie să figureze într-unul sau mai multe fișiere separate de fișierul care conține actul de procedură. Un fișier poate conține mai multe anexe. Nu este obligatoriu să se creeze un fișier pentru fiecare anexă.

A.4. Asupra întinderii memoriilor

15. În funcție de materia în cauză și de circumstanțele speței, numărul maxim de pagini al memoriilor ⁽³⁾ este stabilit după cum urmează:
- 50 de pagini pentru cererea introductivă, precum și pentru memoriul în apărare;
 - 20 de pagini pentru cererea introductivă, precum și pentru memoriile în răspuns în cauzele de proprietate intelectuală;
 - 15 pagini pentru cererea de recurs și pentru memoriul în răspuns;
 - 25 de pagini pentru replică, precum și pentru duplică;
 - 15 pagini pentru replică, precum și pentru duplică în recursuri și în cauzele de proprietate intelectuală;
 - 20 de pagini pentru memoriul prin care se invocă excepția de inadmisibilitate, precum și pentru observațiile cu privire la această excepție;
 - 20 de pagini pentru memoriul în intervenție și 15 pagini pentru observațiile cu privire la acest memoriu.

⁽¹⁾ De exemplu, dimensiunea caracterelor „Times New Roman” de 12 pentru textul principal și de 10 pentru textul notelor de subsol.

⁽²⁾ De exemplu, distanță între rânduri de 1, iar marginile foi de cel puțin 2,5 cm.

⁽³⁾ Textul trebuie prezentat în conformitate cu prevederile punctului 12 litera (c) din prezentele instrucțiuni.

16. Depășirea acestor limite maxime nu va fi autorizată decât în cazurile care prezintă o complexitate deosebită în drept sau în fapt.

B. ASUPRA STRUCTURII ȘI A CONȚINUTULUI MEMORIILOR

B.1. Acțiunile directe

17. Regulamentul de procedură conține dispoziții care reglementează într-un mod particular contenciosul privind drepturile de proprietate intelectuală (articolele 130-136). În consecință, normele referitoare la cererile introductive și memoriile în răspuns depuse în cadrul acestui tip de contencios (2) sunt prezentate separat de cele referitoare la cererile introductive și memoriile în apărare depuse în cadrul tuturor celorlalte tipuri de contencios (1).

1) *Cererea introductivă și memoriul în apărare (în alte cauze decât cele de proprietate intelectuală)*

a. Cererea de sesizare a instanței

18. Mențiunile obligatorii care trebuie să fie conținute de cererea de sesizare a instanței figurează în articolul 44 din Regulamentul de procedură.

19. Următoarele mențiuni trebuie să figureze la începutul cererii introductive:

(a) numele și domiciliul reclamantului;

(b) numele și calitatea reprezentantului reclamantului;

(c) indicarea părții împotriva căreia este formulată cererea introductivă;

(d) declarațiile prevăzute la articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul de procedură (indicarea domiciliului ales la Luxemburg și/sau exprimarea consimțământului cu privire la primirea notificărilor realizate prin mijloace tehnice de comunicare).

20. Partea introductivă a acestei cereri trebuie să fie însoțită de un rezumat al situației de fapt aflate la originea litigiului.

21. Motivarea în drept trebuie structurată în funcție de motivele invocate. În general, este util să fie precedată de o prezentare schematică a motivelor invocate. În plus, pentru a fi identificate cu ușurință, este foarte indicat să se dea un titlu fiecăruia dintre motivele invocate.

22. Concluziile acțiunii trebuie să fie redactate cu precizie, la începutul sau la sfârșitul cererii introductive.

23. În cazul acțiunilor în anulare, trebuie să se anexeze cererii copia actului atacat, identificându-l ca atare.

24. Împreună cu cererea introductivă, separat de anexele menționate în textul memoriului, trebuie să fie depuse înscrisurile prevăzute la articolul 44 alineatele (3) și (5) literele (a) și (b) din Regulamentul de procedură. În vederea depunerii documentului prevăzut la articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, se poate face trimitere, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Instrucțiunile pentru grefier, la un înscris deja depus la grefa Tribunalului.

25. Orice cerere introductivă trebuie să fie însoțită de un rezumat al motivelor și principalelor argumente invocate, destinat să faciliteze redactarea comunicării prevăzute la articolul 24 alineatul (6) din Regulamentul de procedură. Întrucât comunicarea trebuie publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* în toate limbile oficiale, acest rezumat nu trebuie să depășească două pagini și trebuie să fie întocmit conform modelului disponibil online pe site-ul internet al Curții de Justiție a Uniunii Europene. Acesta trebuie depus separat de anexele menționate în cererea introductivă. Dacă nu este depus prin intermediul aplicației e-Curia, rezumatul trebuie trimis prin poșta electronică sub forma unui simplu fișier electronic la adresa GeneralCourt.Registry@curia.europa.eu, indicându-se cauza la care se referă.

26. Propunerea de probe trebuie să fie făcută cu precizie și în mod expres, indicând clar faptele care trebuie dovedite:
- propunerea probei cu înscrisuri trebuie fie să facă trimitere la un număr al opisului anexelor, fie, în cazul în care înscrisul nu se află în posesia reclamantului, să indice modul în care acesta poate fi obținut;
 - propunerea probei cu martori sau cererea de informații trebuie să identifice cu precizie persoana în cauză.
27. În cazul în care cererea introductivă este formulată după depunerea unei cereri de asistență judiciară, care are ca efect suspendarea termenului prevăzut pentru introducerea acțiunii în conformitate cu articolul 96 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, trebuie să se facă mențiuni despre această împrejurare la începutul cererii de sesizare a instanței.
28. De asemenea, în cazul în care cererea introductivă este depusă după notificarea ordonanței prin care se soluționează cererea de asistență judiciară, trebuie să se facă mențiune în cererea introductivă cu privire la data la care ordonanța a fost notificată reclamantului.
- b. Memoriul în apărare
29. Mențiunile obligatorii care trebuie să fie conținute de memoriul în apărare figurează în articolul 46 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.
30. Pe lângă numărul cauzei și indicarea reclamantului, următoarele mențiuni trebuie să figureze la începutul memoriului în apărare:
- (a) numele și domiciliul pârâtului;
 - (b) numele și calitatea reprezentantului pârâtului;
 - (c) declarațiile prevăzute la articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul de procedură (indicarea domiciliului ales la Luxemburg și/sau exprimarea consimțământului cu privire la primirea notificărilor realizate prin mijloace tehnice de comunicare).
31. Concluziile pârâtului trebuie să fie redactate cu precizie, la începutul sau la sfârșitul memoriului în apărare.
32. Punctele 21, 24 și 26 din Instrucțiunile practice se aplică în mod corespunzător și memoriului în apărare.
33. Orice contestare a faptelor invocate de partea adversă trebuie să fie expresă și să indice cu precizie faptele în cauză.
- 2) *Cererea introductivă și memoriul în răspuns (în cauzele de proprietate intelectuală)*
- a. Cererea de sesizare a instanței
34. Mențiunile obligatorii care trebuie să fie conținute în cererea de sesizare a instanței figurează în articolul 44 și în articolul 132 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.
35. Următoarele mențiuni trebuie să figureze la începutul cererii introductive:
- (a) numele și domiciliul reclamantului;
 - (b) numele și calitatea reprezentantului reclamantului;
 - (c) numele tuturor părților din cadrul procedurii care s-a aflat pe rolul camerei de recurs și adresele pe care acestea le-au indicat în vederea efectuării notificărilor pe parcursul acestei proceduri;
 - (d) indicarea datei la care decizia camerei de recurs, obiect al acțiunii, a fost notificată reclamantului;
 - (e) declarațiile prevăzute la articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul de procedură (indicarea domiciliului ales la Luxemburg și/sau exprimarea consimțământului cu privire la primirea notificărilor realizate prin mijloace tehnice de comunicare).
36. La cererea introductivă trebuie să se anexeze decizia atacată a camerei de recurs.
37. Punctele 20-22, 24 și 26-28 din prezentele Instrucțiuni practice se aplică în mod corespunzător și cererilor introductive în cauzele de proprietate intelectuală.

b. Memoriul în răspuns

38. Mențiunile obligatorii care trebuie să fie conținute în memoriul în răspuns figurează în articolul 46 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.
39. La începutul memoriului în răspuns, pe lângă numărul cauzei și indicarea reclamantului, trebuie să figureze următoarele mențiuni:
- (a) numele și domiciliul pârâtului sau ale intervenientului;
 - (b) numele și calitatea reprezentantului pârâtului sau numele și calitatea reprezentantului intervenientului;
 - (c) declarațiile prevăzute la articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul de procedură (indicarea domiciliului ales la Luxemburg și/sau exprimarea consimțământului cu privire la primirea notificărilor realizate prin mijloace tehnice de comunicare).
40. Concluziile pârâtului sau ale intervenientului trebuie să fie redactate cu precizie, la începutul sau la sfârșitul memoriului în răspuns.
41. Punctele 21, 24, 26 și 33 din prezentele Instrucțiuni practice se aplică în mod corespunzător și memoriului în răspuns. Atunci când memoriul în răspuns este precedat de depunerea de către cealaltă parte din procedura care s-a aflat pe rolul camerei de recurs a unei luări de poziție cu privire la limba de procedură, în conformitate cu articolul 131 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, acest înscris trebuie să fie însoțit de documentul prevăzut la articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură.

B.2. Recursurile

a. Cererea de recurs

42. Cererea de recurs trebuie să aibă conținutul prevăzut la articolul 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.
43. La începutul oricărei cereri de recurs trebuie să figureze:
- (a) numele și domiciliul părții care formulează recursul, denumită recurent;
 - (b) numele și calitatea reprezentantului recurentului;
 - (c) indicarea deciziei Tribunalului Funcției Publice care face obiectul recursului (natura, completul de judecată, data și numărul cauzei);
 - (d) indicarea celorlalte părți din procedura care s-a aflat pe rolul Tribunalului Funcției Publice;
 - (e) indicarea datei la care decizia Tribunalului Funcției Publice a fost primită de recurent;
 - (f) declarațiile prevăzute la articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul de procedură (indicarea domiciliului ales la Luxemburg și/sau exprimarea consimțământului cu privire la primirea notificărilor realizate prin mijloace tehnice de comunicare).
44. Concluziile recurentului trebuie să fie redactate cu precizie, la începutul sau la sfârșitul cererii [articolul 139 alineatul (1) din Regulamentul de procedură].
45. În general, nu este necesară descrierea istoricului și a obiectului litigiului; trimiterea la decizia Tribunalului Funcției Publice este suficientă.
46. Se recomandă prezentarea sumară și schematică a motivelor la începutul cererii. Motivarea în drept trebuie să fie structurată în funcție de motivele invocate în susținerea recursului, în special în funcție de erorile de drept invocate.
47. La cererea de recurs trebuie anexată o copie a deciziei Tribunalului Funcției Publice care face obiectul recursului.

48. Orice cerere de recurs trebuie să fie însoțită de un rezumat al motivelor și principalelor argumente invocate, destinat să faciliteze redactarea comunicării prevăzute la articolul 24 alineatul (6) din Regulamentul de procedură. Întrucât comunicarea trebuie publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* în toate limbile oficiale, acest rezumat nu trebuie să depășească două pagini și trebuie să fie întocmit conform modelului disponibil online pe site-ul internet al Curții de Justiție a Uniunii Europene. Acesta trebuie depus separat de anexele menționate în cererea de recurs. Dacă nu este depus prin intermediul aplicației e-Curia, rezumatul trebuie trimis prin poșta electronică sub forma unui simplu fișier electronic la adresa GeneralCourt.Registry@curia.europa.eu, indicându-se cauza la care se referă.
49. Împreună cu cererea de recurs trebuie depus documentul prevăzut la articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură (atestat care să certifice faptul că avocatul are dreptul să își exercite profesia în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European), cu excepția cazului în care partea care depune recursul, fiind o instituție a Uniunii sau un stat membru, este reprezentată de un agent. În vederea depunerii documentului prevăzut la articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, se poate face trimitere, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Instrucțiunile pentru grefier, la un înscris deja depus la grefa Tribunalului.
- b. Memoriul în răspuns
50. Memoriul în răspuns trebuie să aibă conținutul prevăzut la articolul 141 alineatul (2) din Regulamentul de procedură.
51. La începutul oricărui memoriu în răspuns trebuie să figureze, pe lângă numărul cauzei și indicarea recurentului:
- (a) numele și domiciliul părții care l-a depus;
 - (b) numele și calitatea reprezentantului care acționează în numele acestei părți;
 - (c) data la care partea a primit cererea de recurs;
 - (d) declarațiile menționate la articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul de procedură (indicarea domiciliului ales la Luxemburg și/sau exprimarea consimțământului cu privire la primirea notificărilor realizate prin mijloace tehnice de comunicare).
52. Concluziile părții care depune memoriul trebuie să fie redactate cu precizie, la începutul sau la sfârșitul memoriului în răspuns [articolul 142 alineatul (1) din Regulamentul de procedură].
53. În cazul în care concluziile memoriului în răspuns au ca obiect anularea, în tot sau în parte, a deciziei Tribunalului Funcției Publice în temeiul unui motiv care nu a fost invocat în cererea de recurs, trebuie să se indice acest fapt în titlul memoriului („memoriu în răspuns și recurs incident”).
54. Motivarea în drept trebuie, pe cât posibil, să fie structurată în funcție de motivele invocate de recurent și/sau, dacă este cazul, de motivele invocate cu titlu de recurs incident.
55. Întrucât situația de fapt sau de drept face deja obiectul hotărârii atacate, aceasta nu trebuie reluată în memoriul în răspuns decât cu titlu absolut excepțional, în măsura în care prezentarea sa în cererea de recurs este contestată sau necesită precizări. Orice contestare trebuie să fie expresă și să indice cu precizie elementul de fapt sau de drept în cauză.
56. Împreună cu memoriul în răspuns trebuie depus documentul prevăzut la articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură (atestat care să certifice faptul că avocatul are dreptul să își exercite profesia în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European), cu excepția cazului în care partea care îl depune, fiind o instituție a Uniunii sau un stat membru, este reprezentată de un agent.

C. ASUPRA DEPUNERII DE ANEXE LA ACTELE DE PROCEDURĂ

57. La un act de procedură nu se pot anexa decât înscrisurile care sunt necesare pentru a dovedi sau a ilustra conținutul actului și care sunt menționate în textul acestuia.

58. Depunerea de anexe nu este acceptată decât dacă este însoțită de un opis al anexelor. Acesta trebuie să cuprindă pentru fiecare înscris anexat:
- (a) numărul anexei (a se indica actul de procedură la care se anexează înscrisurile prin utilizarea unei litere și a unui număr: de exemplu: anexa A.1, A.2, ... pentru anexele la cererea introductivă; B.1, B.2, ... pentru anexele la memoriul în apărare; C.1, C.2, ... pentru anexele la memoriul în replică; D.1, D.2, ... pentru anexele la memoriul în duplică);
 - (b) o scurtă descriere a anexei, cu indicarea naturii acesteia (de exemplu: „scrisoare”, menționându-se data, autorul, destinatarul și numărul de pagini din anexă);
 - (c) indicarea paginii din actul de procedură și a numărului alineatului în care se face referire la înscris și care justifică depunerea acestuia.
59. Înscrisurile anexate la un act de procedură se numerotează în dreapta sus, în ordine crescătoare. Numerotarea înscrisurilor poate fi făcută fie în continuarea actului la care sunt anexate, fie în ordine continuă, dar separat de actul în cauză.
60. Atunci când anexele cuprind ele însele anexe, acestea sunt numerotate și prezentate astfel încât să se evite orice posibilitate de confuzie, utilizând, dacă este cazul, separatoare.
61. Orice trimitere la un înscris depus trebuie să indice numărul anexei relevante, astfel cum acesta figurează în opisul anexelor, inclusiv actul împreună cu care este depusă anexa, în forma prevăzută la punctul 58 de mai sus.

D. ASUPRA CAZURILOR DE ÎNDREPTARE A NEREGULARITĂȚILOR ACTELOR DE PROCEDURĂ

D.1. Cazurile de îndreptare a neregularităților cererilor introductive

a. Condițiile a căror nerespectare justifică nenotificarea cererii introductive

62. În cazul în care o cerere introductivă nu îndeplinește condițiile care urmează, grefa nu procedează la notificarea acesteia și stabilește un termen rezonabil în vederea îndreptării neregularităților:

	Acțiuni directe (altele decât cele de proprietate intelectuală)	Cauze de proprietate intelectuală	Recursuri
(a)	depunerea de către avocat a unui atestat de legitimare [articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură]	depunerea de către avocat a unui atestat de legitimare [articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură]	depunerea de către avocat a unui atestat de legitimare [articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură]
(b)	dovada existenței juridice a persoanei juridice de drept privat [articolul 44 alineatul (5) litera (a) din Regulamentul de procedură]	dovada existenței juridice a persoanei juridice de drept privat [articolul 44 alineatul (5) litera (a) din Regulamentul de procedură]	
(c)	mandatul [articolul 44 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul de procedură]	mandatul [articolul 44 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul de procedură]	
(d)	dovada că mandatul a fost acordat în mod legal de către un reprezentant autorizat în acest scop [articolul 44 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul de procedură]	dovada că mandatul a fost acordat în mod legal de către un reprezentant autorizat în acest scop [articolul 44 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul de procedură]	
(e)	depunerea actului atacat (acțiune în anulare) sau a probei scrise a datei invitației de a acționa (acțiune în constatarea abținerii de a acționa) [articolul 21 al doilea paragraf din Statut; articolul 44 alineatul (4) din Regulamentul de procedură]	depunerea deciziei atacate a camerei de recurs [articolul 132 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]	depunerea decizie Tribunalului Funcției Publice care face obiectul recursului [articolul 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură]

	Acțiuni directe (alte decât cele de proprietate intelectuală)	Cauze de proprietate intelectuală	Recursuri
(f)		numele părții/părților din cadrul procedurii care s-a aflat pe rolul camerei de recurs și adresele pe care acestea le-au indicat în vederea efectuării notificărilor pe parcursul acestei proceduri [articolul 132 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură]	
(g)		data notificării deciziei camerei de recurs [articolul 132 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]	data notificării deciziei Tribunalului Funcției Publice care face obiectul recursului [articolul 138 alineatul (2) din Regulamentul de procedură]

b. Condiții de formă a căror nerespectare justifică amânarea notificării cererii introductive

63. În cazul în care o cerere introductivă nu îndeplinește următoarele condiții de formă, notificarea cererii introductive se amână și se stabilește un termen rezonabil în vederea îndreptării neregularităților:

	Cerere introductivă depusă în format hârtie (depunere precedată, dacă este cazul, de o trimitere prin fax sau prin poșta electronică)	Cerere introductivă depusă prin e-Curia
(a)	indicarea adresei reclamantului [articolul 21 primul paragraf din Statut; articolul 44 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul de procedură; punctul 19 litera (a), punctul 35 litera (a) sau punctul 43 litera (a) din Instrucțiunile practice]	indicarea adresei reclamantului [articolul 21 primul paragraf din Statut; articolul 44 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul de procedură; punctul 19 litera (a), punctul 35 litera (a) sau punctul 43 litera (a) din Instrucțiunile practice]
(b)	amplasarea semnăturii olografe a reprezentantului (punctul 11 din Instrucțiunile practice)	
(c)	numerotarea alineatelor (punctul 10 din Instrucțiunile practice)	numerotarea alineatelor (punctul 10 din Instrucțiunile practice)
(d)	depunerea anexelor menționate în opis [articolul 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]	depunerea anexelor menționate în opis [articolul 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]
(e)	numărul suficient de copii ale anexelor menționate în opis [articolul 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]	
(f)	depunerea opisului anexelor [articolul 43 alineatul (4) din Regulamentul de procedură; punctul 58 din Instrucțiunile practice]	depunerea opisului anexelor [articolul 43 alineatul (4) din Regulamentul de procedură; punctul 58 din Instrucțiunile practice]
(g)	numărul suficient de copii ale opisului [articolul 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]	
(h)	opisul anexelor, cu o scurtă descriere a acestora [punctul 58 litera (b) din Instrucțiunile practice] și indicarea paginii și a alineatului/alineatelor [punctul 58 litera (c) din Instrucțiunile practice]	opisul anexelor, cu o scurtă descriere a acestora [punctul 58 litera (b) din Instrucțiunile practice] și indicarea paginii și a alineatului/alineatelor [punctul 58 litera (c) din Instrucțiunile practice]
(i)	numărul suficient de copii ale opisului anexelor, cu indicarea paginii și a alineatului/alineatelor [articolul 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]	

	Cerere introductivă depusă în format hârtie (depunere precedată, dacă este cazul, de o trimitere prin fax sau prin poșta electronică)	Cerere introductivă depusă prin e-Curia
(j)	numărul suficient de copii ale actului atacat sau ale probei scrise a datei invitației de a acționa [articolul 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]	
(k)	depunerea unui exemplar al contractului care conține clauza compromisorie [articolul 44 alineatul (5a) din Regulamentul de procedură]	depunerea unui exemplar al contractului care conține clauza compromisorie [articolul 44 alineatul (5a) din Regulamentul de procedură]
(l)	numărul suficient de copii ale exemplarului contractului care conține clauza compromisorie [articolul 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]	
(m)	numerotarea paginilor cererii introductive și ale anexelor [punctul 12 litera (d) și punctul 59 din Instrucțiunile practice]	numerotarea paginilor cererii introductive și ale anexelor [punctul 12 litera (d) și punctul 59 din Instrucțiunile practice]
(n)	numărul suficient de copii certificate pentru conformitate cu originalul ale cererii introductive (șapte pentru cauzele de proprietate intelectuală <i>inter partes</i> și șase pentru toate celelalte cauze) [articolul 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură]	
(o)	depunerea de copii certificate pentru conformitate cu originalul ale cererii introductive [articolul 43 alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură; punctul 13 din Instrucțiunile practice]	

c. Condiții de formă a căror nerespectare nu împiedică notificarea

64. Cererea introductivă se comunică și se stabilește un termen rezonabil în vederea îndreptării neregularităților în cazul în care aceasta nu îndeplinește condițiile de formă referitoare la:

- (a) domiciliere (indicarea domiciliului ales la Luxemburg și/sau exprimarea consimțământului cu privire la primirea notificărilor realizate prin mijloace tehnice de comunicare) [articolul 44 alineatul (2) din Regulamentul de procedură; articolul 10 alineatul (3) din Instrucțiunile pentru grefier; punctul 8 și punctul 19 litera (d) din Instrucțiunile practice];
- (b) atestatul de legitimare pentru orice avocat suplimentar [articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură];
- (c) în alte cauze decât cele de proprietate intelectuală, rezumatul motivelor și principalelor argumente (punctele 25 și 48 din Instrucțiunile practice);
- (d) traducerea în limba de procedură a unui înscris redactat într-o altă limbă decât cea de procedură [articolul 35 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură].

D.2. Cazul îndreptării cererilor introductive voluminoase

- 65. Cererea introductivă al cărei număr de pagini depășește cu 40 % numărul maxim de pagini stabilit la punctul 15 din prezentele Instrucțiuni practice trebuie îndreptată, cu excepția cazului în care președintele dispune în sens contrar.
- 66. Cererea introductivă al cărei număr de pagini depășește cu mai puțin de 40 % numărul maxim de pagini stabilit la punctul 15 din prezentele Instrucțiuni practice trebuie îndreptată, dacă președintele dispune aceasta.
- 67. Atunci când se solicită reclamantului să procedeze la îndreptarea cererii introductive al cărei volum justifică îndreptarea, notificarea acesteia către părți se amână.

D.3. Cazul îndreptării neregularităților celorlalte acte de procedură

68. Cazurile de îndreptare menționate mai sus se aplică în mod corespunzător și în măsura necesară și celorlalte acte de procedură, altele decât cererea introductivă.

E. ASUPRA CERERII DE JUDECARE A UNEI CAUZE POTRIVIT PROCEDURII ACCELERATE

69. Numărul paginilor unei cereri introductive în legătură cu care se solicită judecarea potrivit procedurii accelerate nu trebuie, în principiu, să depășească 25 de pagini. Această cerere introductivă trebuie să fie formulată în conformitate cu dispozițiile prevăzute la punctele 18-25 de mai sus.
70. Cererea prin care se solicită ca Tribunalul să soluționeze cauza potrivit procedurii accelerate trebuie să fie formulată printr-un înscris separat, în conformitate cu articolul 76a din Regulamentul de procedură, și trebuie să conțină o scurtă motivare a urgenței deosebite a cauzei și celelalte împrejurări relevante. Dispozițiile literelor A.2, A.3 și C de mai sus se aplică în mod corespunzător.
71. Se recomandă ca partea care solicită judecarea cauzei potrivit procedurii accelerate să precizeze în cererea sa motivele, argumentele sau pasajele memoriului în cauză (cerere introductivă sau memoriu în apărare) care nu sunt prezentate decât pentru cazul în care nu se va dispune judecarea cauzei potrivit acestei proceduri. Aceste precizări, prevăzute la articolul 76a alineatul (1) al doilea paragraf din Regulamentul de procedură, trebuie să fie formulate în cerere cu precizie și cu indicarea numerelor alineatelor respective.
72. De asemenea, se recomandă ca cererea de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate care conține precizările menționate la alineatul precedent să fie însoțită, în anexă, de versiunea prescurtată a memoriului respectiv.
73. Atunci când se anexează o versiune prescurtată, aceasta trebuie să respecte următoarele instrucțiuni:
- (a) versiunea prescurtată are forma versiunii inițiale a memoriului respectiv ale cărui pasaje eliminate sunt identificate prin paranteze drepte în interiorul cărora figurează mențiunea „omissis”;
 - (b) alineatele menținute în versiunea prescurtată păstrează aceeași numerotare ca aceea din versiunea inițială a memoriului respectiv;
 - (c) opisul anexelor care însoțește versiunea prescurtată cuprinde, în cazul în care versiunea prescurtată nu face trimitere la totalitatea anexelor la versiunea inițială a memoriului respectiv, mențiunea „omissis” pentru identificarea fiecărei anexe omise;
 - (d) anexele menținute în versiunea prescurtată trebuie să păstreze aceeași numerotare ca aceea din opisul anexelor versiunii inițiale a memoriului respectiv;
 - (e) anexele menționate în opisul care însoțește versiunea prescurtată trebuie să fie atașate la această versiune.
74. Pentru a putea fi examinată cât mai repede posibil, versiunea prescurtată trebuie să respecte instrucțiunile ce preced.
75. Atunci când Tribunalul solicită depunerea unei versiuni prescurtate a memoriului în temeiul articolului 76a alineatul (4) din Regulamentul de procedură, versiunea prescurtată trebuie să fie realizată, cu excepția unor indicații contrare, în conformitate cu instrucțiunile ce preced.
76. În cazul în care reclamantul nu a indicat în cererea sa motivele, argumentele sau pasajele cererii sale introductive care nu trebuie luate în considerare decât în cazul în care nu se va dispune judecarea cauzei potrivit procedurii accelerate, pârâtul trebuie să răspundă la cererea introductivă în termen de o lună.
77. În cazul în care reclamantul a indicat în cererea sa motivele, argumentele sau pasajele cererii sale introductive care nu trebuie luate în considerare decât în cazul în care nu se va dispune judecarea cauzei potrivit procedurii accelerate, pârâtul trebuie, în termen de o lună, să răspundă cu privire la motivele și argumentele dezvoltate în cererea introductivă, apreciată în lumina indicațiilor furnizate în cererea de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate.

78. În cazul în care reclamantul a alăturat o versiune prescurtată a cererii introductive la cererea sa de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate, pârâtul trebuie, în termen de o lună, să răspundă cu privire la motivele și argumentele conținute în această versiune prescurtată.
79. În cazul în care Tribunalul decide să respingă cererea de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate chiar înainte ca pârâtul să fi depus memoriul în apărare, termenul de o lună prevăzut pentru depunerea acestui memoriu de articolul 76a alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul de procedură se prelungește cu o lună.
80. În cazul în care Tribunalul decide să respingă cererea de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate după ce pârâtul a depus memoriul în apărare în termenul de o lună prevăzut la articolul 76a alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul de procedură, i se acordă acestuia un nou termen de o lună pentru a-i permite să completeze memoriul în apărare.

F. ASUPRA CERERILOR DE SUSPENDARE ȘI A CELORLALTE CERERI DE MĂSURI PROVIZORII

81. Cererea trebuie să fie făcută prin înscris separat. Aceasta trebuie să fie comprehensibilă prin ea însăși, fără să fie necesar să se facă trimitere la cererea introductivă din cauza principală.
82. Cererea de suspendare a executării sau referitoare la alte măsuri provizorii trebuie să indice într-un mod extrem de scurt și de concis obiectul litigiului, motivele de fapt și de drept pe care se sprijină acțiunea principală și care pun în evidență, la prima vedere, temeinicia acesteia (*fumus boni iuris*), precum și împrejurările care determină urgența. Această cerere trebuie să indice cu precizie măsura sau măsurile solicitate. Prevederile literelor A.2, A.3, B și C de mai sus se aplică în mod corespunzător.
83. Având în vedere că cererea de măsuri provizorii este destinată să permită o apreciere a *fumus boni iuris* în cadrul unei proceduri sumare, aceasta nu trebuie să reia integral textul cererii introductive din cauza principală.
84. Pentru ca o cerere de măsuri provizorii să poată fi soluționată urgent, numărul maxim de pagini pe care nu trebuie, în principiu, să îl depășească, în funcție de materia în cauză și de circumstanțele speței, este de 25.

G. ASUPRA CERERILOR DE APLICARE A REGIMULUI DE CONFIDENȚIALITATE

85. Fără a aduce atingere prevederilor articolului 67 alineatul (3) al doilea și al treilea paragraf din Regulamentul de procedură, Tribunalul ia în considerare doar înscrisurile pe care reprezentanții părților le-au putut consulta și asupra cărora și-au putut exprima punctul de vedere [articolul 67 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul de procedură].
86. Cu toate acestea, o parte poate solicita ca anumite elemente sau pasaje din actele de procedură depuse la dosarul cauzei care prezintă un caracter secret sau confidențial:
- să fie excluse de la comunicare către un intervenient [articolul 116 alineatul (2) din Regulamentul de procedură];
 - să nu fie accesibile uneia dintre părțile dintr-o cauză conexată [articolul 50 alineatul (2) din Regulamentul de procedură].
87. O cerere de aplicare a regimului de confidențialitate trebuie formulată prin înscris separat. Aceasta nu poate fi depusă în versiune confidențială.
88. O cerere de aplicare a regimului de confidențialitate trebuie să indice partea față de care se solicită confidențialitatea. Cererea trebuie să se limiteze la ceea ce este strict necesar și nu poate în niciun caz să aibă ca obiect un act de procedură în integralitatea sa, însă poate avea ca obiect, în mod excepțional, o anexă în integralitatea sa. Comunicarea unei versiuni neconfidențiale a unui act de procedură, în care anumite pasaje, cuvinte sau cifre sunt eliminate, este în mod normal posibilă fără a aduce atingere intereselor în cauză.
89. O cerere de aplicare a regimului de confidențialitate trebuie să indice în mod clar elementele sau pasajele în cauză și să conțină o foarte scurtă motivare a caracterului secret sau confidențial pentru fiecare dintre aceste elemente sau pasaje. Lipsa acestor mențiuni poate justifica respingerea cererii de către Tribunal.

90. La depunerea cererii de aplicare a regimului de confidențialitate în privința unui sau a mai multor acte de procedură, partea trebuie să depună o versiune neconfidențială a actului/actelor de procedură în cauză, în care elementele sau pasajele la care se referă cererea au fost eliminate.

a. În cazul cererii de intervenție

91. Atunci când într-o cauză este formulată o cerere de intervenție, părțile sunt invitate să indice, în termenul stabilit de grefă, dacă solicită aplicarea regimului de confidențialitate pentru anumite date conținute de actele depuse deja la dosar.

92. Pentru toate actele depuse ulterior, părțile trebuie să indice, în modalitățile prevăzute la punctele 87-90 de mai sus, datele cu privire la care solicită aplicarea regimului de confidențialitate și să furnizeze, pe lângă versiunea integrală a actelor depuse, o versiune în care aceste date au fost omise. În lipsa unei astfel de precizări, actele depuse vor fi comunicate intervenientului.

b. În cazul conexării cauzelor

93. Atunci când se are în vedere conexarea mai multor cauze, părțile sunt invitate să indice, în termenul stabilit de grefier, dacă solicită aplicarea regimului de confidențialitate pentru anumite date conținute de actele depuse deja la dosar.

94. Pentru toate actele depuse ulterior, părțile trebuie să indice, în modalitățile prevăzute la punctele 88-90 de mai sus, datele cu privire la care solicită aplicarea regimului de confidențialitate și să furnizeze, pe lângă versiunea integrală a actelor depuse, o versiune în care aceste date au fost omise. În lipsa unei astfel de precizări, actele depuse vor fi accesibile celorlalte părți.

H. ASUPRA CERERILOR PRIVIND UN AL DOILEA SCHIMB DE MEMORII

H.1. Asupra cererilor de depunere a unei replici sau a unei duplici în cauzele de proprietate industrială

95. La cerere, formulată în termenul prevăzut la articolul 135 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, președintele poate, potrivit acestei dispoziții, să încuviințeze depunerea unui memoriu în replică sau a unui memoriu în duplică dacă acesta este necesar pentru a da posibilitatea părții interesate să își apere punctul de vedere.

96. Cu excepția unor împrejurări deosebite, o astfel de cerere nu trebuie să depășească două pagini și trebuie să se limiteze la indicarea succintă a motivelor specifice pentru care, în opinia părții interesate, este necesară o replică sau o duplică. Cererea trebuie să fie comprehensibilă prin ea însăși, fără a fi necesar să se facă trimitere la cererea introductivă sau la memoriul/memoriile în răspuns.

H.2. Asupra cererilor de depunere a unei replici în recurs

97. La cerere, formulată în termenul prevăzut la articolul 143 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, președintele poate, potrivit acestei dispoziții, să încuviințeze depunerea unui memoriu în replică dacă acesta este necesar pentru a da posibilitatea recurentului să își apere punctul de vedere sau pentru a pregăti decizia asupra recursului.

98. Cu excepția unor împrejurări deosebite, o astfel de cerere nu trebuie să depășească două pagini și trebuie să se limiteze la indicarea succintă a motivelor specifice pentru care, în opinia recurentului, este necesară o replică. Cererea trebuie să fie comprehensibilă prin ea însăși, fără a fi necesar să se facă trimitere la cererea de recurs sau la memoriul în răspuns.

I. ASUPRA CERERILOR DE ORGANIZARE A UNEI ȘEDINȚE DE AUDIERE A PLEDOARIILOR

I.1. Asupra cererilor de organizare a unei ședințe de audiere a pledoariilor în cauzele de proprietate industrială

99. Tribunalul poate decide să se pronunțe asupra acțiunii fără parcurgerea fazei orale a procedurii, cu excepția cazului în care una dintre părți depune, în termenul prevăzut la articolul 135a din Regulamentul de procedură, o cerere prin care solicită să fie ascultate observațiile sale orale.

100. Cererea trebuie să indice motivele pentru care partea dorește să fie ascultată. Această motivare trebuie să rezulte dintr-o apreciere concretă a utilității unei ședințe de audiere a pledoariilor pentru partea respectivă și să indice elementele dosarului sau argumentele pe care această parte consideră necesar să le dezvolte sau să le combată mai amplu în cadrul ședinței. O motivare cu caracter general care se referă la importanța cauzei sau a chestiunilor deduse judecății nu este suficientă.

I.2. Asupra cererilor de organizare a unei ședințe de audiere a pledoariilor în recurs

101. Tribunalul poate decide să se pronunțe asupra recursului fără parcurgerea fazei orale a procedurii, cu excepția cazului în care una dintre părți depune, în termenul prevăzut la articolul 146 din Regulamentul de procedură, o cerere prin care solicită să fie ascultate observațiile sale orale.
102. Cererea trebuie să indice motivele pentru care partea dorește să fie ascultată. Această motivare trebuie să rezulte dintr-o apreciere concretă a utilității unei ședințe de audiere a pledoariilor pentru partea respectivă și să indice elementele dosarului sau argumentele pe care această parte consideră necesar să le dezvolte sau să le combată mai amplu în cadrul ședinței. O motivare cu caracter general care se referă la importanța cauzei sau a chestiunilor deduse judecății nu este suficientă.

J. ASUPRA CERERILOR DE ASISTENȚĂ JUDICIARĂ

103. Pentru formularea unei cereri de asistență judiciară este obligatorie utilizarea unui formular. Formularul se găsește pe site-ul internet al Curții de Justiție a Uniunii Europene, la adresa <http://curia.europa.eu>
104. De asemenea, formularul poate fi obținut la cerere, adresată grefei Tribunalului, prin trimiterea unui mesaj la adresa GeneralCourt.Registry@curia.europa.eu, cu indicarea numelui și a adresei, sau prin transmiterea unei scrisori la următoarea adresă:

Grefa Tribunalului Uniunii Europene
Rue du Fort Niedergrünwald
L-2925 Luxemburg

105. Cererea de asistență judiciară formulată altfel decât prin utilizarea formularului nu va fi luată în considerare; această cerere va determina transmiterea unui răspuns din partea grefierului, în care se va aminti caracterul obligatoriu al utilizării formularului, care va fi anexat răspunsului respectiv.
106. Originalul cererii de asistență judiciară trebuie să fie semnat de solicitant sau de avocatul său. Cu toate acestea, în cazul depunerii cererii prin intermediul aplicației e-Curia de către avocatul solicitantului, semnătura avocatului nu este necesară.
107. În cazul în care cererea de asistență judiciară este prezentată de avocatul solicitantului anterior depunerii cererii introductive, această cerere trebuie să fie însoțită de documentul prevăzut la articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură (atestat care să certifice că avocatul are dreptul să își exercite profesia în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European). În vederea depunerii documentului prevăzut la articolul 44 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, se poate face trimitere, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Instrucțiunile pentru grefier, la un înscris deja depus la grefa Tribunalului.
108. Formularul urmărește să permită Tribunalului să dispună, în conformitate cu articolul 95 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, de informațiile necesare în vederea pronunțării judicioase asupra cererii de asistență judiciară. Este vorba:
- despre date referitoare la starea materială a solicitantului
- și,
- în cazul în care acțiunea nu a fost încă depusă, despre date referitoare la obiectul respectivei acțiuni, situația de fapt din speță și argumentația în susținerea acțiunii.
109. Odată cu formularul, solicitantul este obligat să depună înscrisurile care dovedesc afirmațiile sale.
110. Formularul completat în mod corespunzător și înscrisurile justificative trebuie să fie comprehensibile prin ele însele, fără a fi nevoie să se facă trimitere la eventuale alte corespondențe transmise Tribunalului de către solicitant.
111. Fără a aduce atingere posibilității Tribunalului de a solicita furnizarea de informații sau depunerea de înscrisuri suplimentare în baza articolului 64 din Regulamentul de procedură, cererea de asistență judiciară nu poate fi completată prin depunerea ulterioară de addendumuri; astfel de addendumuri vor fi restituite dacă vor fi depuse fără să fi fost solicitate de Tribunal. Cu toate acestea, în cazuri excepționale, înscrisuri justificative prin care se urmărește să se demonstreze starea de nevoie a solicitantului pot fi acceptate ulterior, cu condiția furnizării unei explicații adecvate a depunerii cu întârziere a acestora.

112. În baza articolului 96 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, introducerea unei cereri de acordare a asistenței judiciare suspendă termenul prevăzut pentru introducerea acțiunii la care se referă cererea până la data notificării ordonanței prin care se soluționează această cerere sau, atunci când nu a fost desemnat un avocat pentru a reprezenta persoana în cauză, până la data comunicării ordonanței prin care se desemnează un avocat însărcinat să reprezinte solicitantul.
113. Suspendarea își produce efectele cu începere de la data depunerii formularului sau, atunci când cererea de asistență judiciară este formulată fără utilizarea formularului, de la data depunerii acestei cereri, cu condiția ca formularul să fie retrimis în termenul stabilit de grefă în acest scop în scrisoarea menționată la punctul 105 de mai sus. În cazul în care formularul nu este retrimis în termenul stabilit, suspendarea își produce efectele cu începere de la data depunerii formularului.
114. În cazul depunerii formularului prin fax sau prin poștă electronică, originalul care cuprinde semnătura olografă a avocatului sau pe cea a solicitantului trebuie să parvină grefei Tribunalului cel mai târziu în 10 zile după această depunere, în vederea luării în considerare, pentru suspendarea termenului de formulare a acțiunii, a datei depunerii faxului sau corespondenței electronice. În lipsa depunerii originalului în acest termen de 10 zile, suspendarea termenului de formulare a acțiunii își produce efectele cu începere de la data depunerii originalului. În cazul în care există diferențe între originalul semnat și copia depusă anterior, se ține cont numai de originalul semnat, iar data care se ia în considerare pentru suspendarea termenului de formulare a acțiunii va fi cea a depunerii originalului.

II. ASUPRA PROCEDURII ORALE

115. Procedura orală constă în:
- a aminti, dacă este cazul, în mod foarte sintetic poziția adoptată, subliniind motivele esențiale dezvoltate în scris;
 - a clarifica, în măsura în care este necesar, anumite argumente dezvoltate pe parcursul procedurii scrise și a prezenta eventual argumentele noi deduse din evenimente survenite după terminarea procedurii scrise și care nu au putut, datorită acestui fapt, să fie expuse în contribuțiile scrise;
 - a răspunde eventualelor întrebări ale Tribunalului.
116. Fiecare parte are posibilitatea de a aprecia, ținând seama de scopul procedurii orale, astfel cum a fost definit la punctul precedent, dacă susținerea unei pledoarii este în mod real utilă sau dacă nu ar fi suficientă o simplă trimitere la observațiile sau memoriile scrise. Procedura orală poate, în acest caz, să se concentreze asupra răspunsurilor la întrebările Tribunalului. Atunci când reprezentantul consideră totuși necesar să ia cuvântul, acesta poate să se limiteze numai la expunerea anumitor aspecte și să facă trimitere la memoriile pentru altele.
117. În cazul în care o parte se abține să pledeze, tăcerea acesteia nu va fi în niciun caz interpretată drept achiesare la pledoaria prezentată de o altă parte dacă motivarea în cauză a fost deja combătută în scris. Această abținere nu va împiedica partea să dea un răspuns în replică la pledoaria celeilalte părți.
118. În anumite ipoteze, Tribunalul poate considera că este preferabil ca procedura orală să înceapă cu întrebări puse reprezentanților părților de către membrii Tribunalului. În acest caz, reprezentanții părților sunt rugați să țină cont de acest fapt dacă doresc să susțină apoi o scurtă pledoarie.
119. Pentru a asigura claritatea și pentru a permite membrilor Tribunalului o mai bună înțelegere a pledoariilor, este în general preferabil să se vorbească mai degrabă liber, pe bază de note, decât să se citească un text. De asemenea, se solicită reprezentanților părților să simplifice pe cât de mult posibil prezentarea cauzei. O serie de fraze scurte va fi întotdeauna preferabilă unei fraze lungi și complicate. În plus, ar fi util Tribunalului dacă reprezentanții ar structura pledoariile și ar prezenta planul discursului anterior dezvoltării acestuia.
120. În cazul în care pledoaria a fost pregătită în scris, este recomandabil, în ceea ce privește redactarea textului, să se țină cont de faptul că acesta trebuie să fie prezentat oral și trebuie, în consecință, să se apropie cât mai mult posibil de o expunere orală. Pentru a facilita interpretarea, reprezentanții părților sunt invitați să transmită în prealabil eventualul text sau suport scris al pledoariilor lor Direcției de interpretare, fie prin fax [(+352) 4303-3697], fie prin poștă electronică (interpret@curia.europa.eu).
121. Se garantează confidențialitatea notelor de pledoarii transmise. În vederea evitării oricărei neînțelegeri, trebuie să fie indicat numele părții. Notele de pledoarii nu se depun la dosarul cauzei.

122. Se amintește reprezentanților că, după caz, numai anumiți membri ai Tribunalului urmăresc pledoaria în limba în care aceasta este susținută și că ceilalți ascultă interpretarea simultană. Se recomandă în mod deosebit reprezentanților, în interesul unei mai bune desfășurări a procedurii orale și al menținerii standardului de calitate a interpretării simultane, să vorbească rar și în dreptul microfonului.
123. Atunci când reprezentanții intenționează să citeze ca atare pasaje din anumite texte sau documente, în special pasaje care nu sunt menționate la dosarul cauzei, este util ca acestea să fie indicate interpreților înaintea ședinței. De asemenea, poate fi utilă semnalarea termenilor care ar ridica dificultăți de traducere.
124. Dat fiind că sălile de ședință ale Tribunalului sunt echipate cu un sistem de sonorizare automată, reprezentanții sunt rugați să apese pe butonul microfonului pentru a-l deschide și să aștepte ca semnalul luminos să se aprindă înainte de a începe să vorbească. Trebuie evitat să se apese pe buton în timp ce un judecător sau o altă persoană are cuvântul pentru a nu întrerupe microfonul acesteia.
125. Durata pledoariilor poate varia în funcție de complexitatea cauzei și de existența sau inexistența unor elemente de fapt noi. Reprezentanții părților principale sunt rugați să își limiteze durata pledoariilor la aproximativ 15 minute pentru fiecare parte, iar cei ai intervenienților, la 10 minute (în cauzele conexe, fiecare parte principală dispune de 15 minute pentru fiecare dintre cauze și fiecare intervenient dispune de 10 minute pentru fiecare dintre cauze), cu excepția cazului în care grefa nu le-a transmis o altă indicație în această privință. Această limitare nu privește decât pledoaria propriu-zisă și nu include timpul folosit pentru a răspunde la întrebările puse în ședință.
126. În cazul în care împrejurările o impun, o cerere de derogare de la această durată normală, corespunzător motivată și care precizează durata estimată ca necesară pentru susținerea pledoariei, poate fi adresată grefei cu cel puțin 15 zile (sau mai târziu, în cazul unor împrejurări excepționale motivate corespunzător) înaintea datei ședinței. Reprezentanții sunt informați cu privire la timpul de care dispun pentru susținerea pledoariilor ca urmare a unor astfel de cereri.
127. Atunci când mai mulți reprezentanți acționează în numele unei singure părți, în principiu, cel mult doi dintre aceștia vor putea susține pledoaria, iar durata cumulată a pledoariilor lor nu va putea depăși limitele indicate mai sus. Cu toate acestea, răspunsurile la întrebările judecătorilor și răspunsurile în replică date celorlalți reprezentanți vor putea fi prezentate și de alți reprezentanți decât cei care au susținut pledoaria.
128. În cazul în care mai multe părți susțin același punct de vedere în fața Tribunalului (ipoteză întâlnită în special în situația intervențiilor sau a cauzelor conexe), reprezentanții lor sunt invitați să se pună de acord înaintea ședinței pentru a evita orice repetare în cuprinsul pledoariilor.
129. Raportul de ședință, întocmit de judecătorul raportor, este limitat la prezentarea motivelor și la un rezumat al argumentelor părților.
130. Tribunalul încearcă să asigure primirea raportului de ședință de către reprezentanții părților cu trei săptămâni înaintea ședinței. Raportul de ședință servește în exclusivitate la pregătirea ședinței din cadrul procedurii orale.
131. În cazul în care, în ședință, reprezentanții prezintă observații orale cu privire la raportul de ședință, grefierul sau cel care îndeplinește în fapt funcția de grefier ia act de acestea.
132. În ziua ședinței de audiere a pledoariilor, raportul de ședință este pus la dispoziția publicului la intrarea în sala de ședință.
133. Atunci când citează o decizie a Curții de Justiție, a Tribunalului sau a Tribunalului Funcției Publice, reprezentanții sunt rugați să o identifice prin indicarea denumirii curente a acesteia și a numărului cauzei și să precizeze, dacă este cazul, punctul sau punctele pertinente.
134. Tribunalul nu acceptă înscrisuri prezentate în ședință decât în împrejurări excepționale și numai după ce a ascultat părțile în această privință.
135. Cererea de utilizare a anumitor mijloace tehnice în vederea efectuării unei prezentări trebuie să fie formulată în timp util. Modalitățile de utilizare a unor astfel de mijloace se stabilesc împreună cu grefierul, pentru a se ține seama de eventualele constrângeri de ordin tehnic sau practic.

III. INTRAREA ÎN VIGOARE A PREZENTELOR INSTRUCȚIUNI PRACTICE

136. Prezentele Instrucțiuni practice abrogă și înlocuiesc Instrucțiunile practice pentru părți din 5 iulie 2007 (JO L 232, p. 7), astfel cum au fost modificate la 16 iunie 2009 (JO L 184, p. 8), la 17 mai 2010 (JO L 170, p. 49) și la 8 iunie 2011 (JO L 180, p. 52).
137. Prezentele Instrucțiuni practice se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și intră în vigoare în ziua următoare publicării lor.

Adoptate la Luxemburg, la 24 ianuarie 2012.

Grefier
E. COULON

Președinte
M. JAEGER

Prețul abonamentelor în 2012
(fără TVA, inclusiv cheltuieli de transport pentru expediere simplă)

Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	1 200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, versiunea tipărită + DVD, ediție anuală	22 de limbi oficiale ale UE	1 310 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria L, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	840 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, DVD, ediție lunară (cumulat)	22 de limbi oficiale ale UE	100 EUR pe an
Supliment la Jurnalul Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice), DVD, ediție săptămânală	Multilingv: 23 de limbi oficiale ale UE	200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria C – Anunțuri de concurs	Limbă (limbi) în funcție de concurs	50 EUR pe an

Abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, care apare în limbile oficiale ale Uniunii Europene, este disponibil în 22 de versiuni lingvistice. Jurnalul Oficial cuprinde seriile L (Legislație) și C (Comunicări și informări).

Pentru fiecare versiune lingvistică se încheie un abonament separat.

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 920/2005 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial L 156 din 18 iunie 2005, care prevede că, temporar, instituțiile Uniunii Europene nu au obligația de a redacta toate actele în irlandeză și nici de a le publica în această limbă, Jurnalele Oficiale publicate în limba irlandeză se comercializează separat.

Abonamentul la Suplimentul Jurnalului Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice) cuprinde toate cele 23 de versiuni lingvistice oficiale într-un singur DVD multilingv.

La cerere, abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* conferă dreptul de a primi diverse anexe ale Jurnalului Oficial. Abonaților li se semnalează apariția anexelor printr-un aviz către cititori inclus în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Distribuire și abonamente

Abonamente la diverse periodice destinate vânzării, precum abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, pot fi contractate prin agențiile noastre de vânzări.

Lista agențiilor de vânzări este disponibilă la adresa:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) oferă acces direct și gratuit la dreptul Uniunii Europene. Acest site permite consultarea *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv a tratatelor, a legislației, a jurisprudenței și a actelor pregătitoare ale legislației.

Pentru mai multe informații despre Uniunea Europeană, consultați: <http://europa.eu>

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

RO